

3ESO

Guia didàctica

Valencià: llengua i literatura eines

Anna Devís / Glòria Candela / Rosa Morell / Marisa Carbonell

Guia didàctica

Disseny i il·lustració coberta - Valverde e Iborra/Clueca, diseño e ilustración

Disseny d' interior - Editorial ECIR

Edició - Editorial ECIR

Impressió - Industrias Gráficas ECIR (IGE)

©ÉS PROPIETAT

Anna Devís

Glòria Candela

Rosa Morell

Marisa Carbonell

Editorial ECIR, S.A.

Dipòsit legal: V-4112-2007

I.S.B.N.: 978-84-9826-330-5

Imprès en España - Printed in Spain

Reservats tots els drets. Ni la totalitat, ni part d'aquest llibre pot ser reproduït o transmés mitjançant procediments electrònics o mecanismes de fotocòpia, enregistrament, informació o qualsevol altre sistema, sense el permís escrit de l'editor.

Presentació

El llibre **EINES** pretén aconseguir, entre altres, dos objectius fonamentals:

- Que l'alumnat aprofundisca en el coneixement de la llengua i la literatura com a manifestacions de la societat en què es produïxen i expressions inestimables de la nostra cultura.
- Que aquests coneixements no es reduïsquen a un nivell teòric, sinó que els facen servir també en la vida quotidiana; que utilitzen el valencià com a vehicle de comunicació i que tot allò que aprenguen els ajude a entendre millor la realitat que els envolta.

Aquests objectius, però, formen part d'un projecte molt més ambiciós: volem aportar el nostre esforç per a contribuir a la seua educació, sobretot, com a persones i per aquesta raó, per exemple, cada unitat comença amb els apartats **UNA CAUSA, UN PERSONATGE** i... **ELS MISSATGES** i termina amb **EL BLOC D'ANNA I XAVI**. Hi trobareu, a més del treball de la llengua oral, alguns dels aspectes que han de formar part de l'educació en valors dels xiquets i les xiquetes: la pau, la salut, la no-discriminació... són algunes de les propostes que s'hi debatran.

A més en aquest curs s'ha afegit l'apartat **LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA** amb un repàs general d'èpoques i autors, i amb fragments de les obres més representatives en la nostra llengua.

En tots els apartats del llibre trobareu un gran ventall d'activitats perquè pugueu adaptar el treball a les necessitats i els interessos del vostre alumnat. A més, en algunes activitats us oferim una orientació en forma de logotip que, amb caràcter de recomanació, us proposem. Els logotips són:

Si amb aquestes **EINES** aconseguim estimular la curiositat dels xiquets i xiquetes de les vostres aules, l'aprenentatge estarà garantit i nosaltres ens donarem per ben satisfetes.

LES AUTORES

Índex

INTRODUCCIÓ 7

1 LA UNIÓ EUROPEA, UN ESPAI OBERT 11

2 QUI FA QUÈ? 21

3 TREBALLAR... UN JOC DE XIQUETS? 33

4 PER QUÈ FUMEN ELS JÓVENS? 45

5 PER UN FUTUR VERD! 57

6 CONEIXEM EL COS... PREPAREM EL COR 69

7 EL CONSUM EN MASSA, UN FET RECENT 81

8 MIRA PER ON VAS! 93

9 SEGONS LA FESTA... AIXÍ ÉS LA MENJA! 105

INTRODUCCIÓ

UNA CAUSA, UN PERSONATGE

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és presentar les competències bàsiques treballades al llarg de cada unitat mitjançant la figura d'un personatge que s'haja destacat per la seua contribució a l'àmbit proposat.

ELS MISSATGES

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és doble:

a) **Primer objectiu:** Treballar el procés d'adquisició de la llengua oral amb:

- 1) **Fase mecànica:** Preguntes tancades que impliquen la comprensió, però no l'expressió.
- 2) **Fase controlada:** Preguntes semiobertes, o semitancades que impliquen l'assoliment de la comprensió i inici de l'expressió, ja que la resposta està inclosa en la pregunta.
- 3) **Fase lliure:** Preguntes obertes que impliquen l'assoliment de l'expressió amb preguntes de resposta lliure.

El procés d'adquisició de la llengua oral comprén aquestes tres fases, i aquestes fases es treballen en cadascuna de les unitats.

b) **Segon objectiu:** La llengua oral necessita l'estímul d'una situació comunicativa concreta; la situació de la qual partim és el treball, en cadascuna de les unitats, d'una de les nou àrees transversals del currículum de l'ESO:

UNITAT 1	EDUCACIÓ PER A LA PAU	La Unió Europea, un espai obert
UNITAT 2	IGUALTAT ENTRE ELS SEXES	Guia d'anar per casa. Qui fa què?
UNITAT 3	EDUCACIÓ MORAL I CÍVICA	Treballar... un joc de xiquets?
UNITAT 4	EDUCACIÓ PER A LA SALUT	Per què fumen els joves?
UNITAT 5	EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL	Per un futur verd!
UNITAT 6	EDUCACIÓ SEXUAL	Coneixem el cos... preparem el cor
UNITAT 7	EDUCACIÓ DEL CONSUMIDOR	El consum en massa, un fet recent
UNITAT 8	EDUCACIÓ VIÀRIA	Mira per on vas!
UNITAT 9	CULTURA VALENCIANA	Segons la festa... així és la menja!

El punt de partença ha estat un text que s'ha presentat a l'alumnat per ser interpretat i discutit. Mitjançant el text treballat en cada àrea transversal, s'ha intentat crear un àmbit de reflexió que ajude l'alumnat a:

1. Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials.
2. Detectar i criticar els aspectes injustos de la realitat quotidiana i de les normes socials vigents.
3. Construir formes de vida més justes tant en els àmbits interpersonals com en els col·lectius.

LES PARAULES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega el vocabulari de diferents camps semàntics, així com els processos de la formació de les paraules i les diferents relacions semàntiques que s'estableixen entre elles.

L'apartat **LES PARAULES** correspon al tercer capítol, Lèxic, del tercer bloc dels continguts del projecte curricular: *Estudi de la Llengua*.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

L'objectiu d'aquest apartat és el coneixement, l'estudi i la creació de les principals tipologies textuais en relació amb la finalitat que persegueixen. Considerem així, que un dels determinants bàsics en la construcció d'un text és la seua finalitat. Aquest objectiu general coincideix de forma específica amb els objectius 1 i 2 del currículum de l'ESO:

1. Comprendre discursos orals i escrits i reconèixer les principals finalitats i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència i correcció d'acord amb les diferents finalitats i situacions comunicatives i adquirir un estil expressiu propi.

Aquest apartat treballa també altres objectius de l'esmentat currículum com són el 6 i el 7; no ens hi detindrem, però, per tractar-se d'objectius de caràcter més general i aplicables també a altres apartats d'aquest projecte educatiu.

Pel que fa als continguts, aquests formen part de l'àrea I del currículum de 3r d'ESO *Comunicació*.

LES EINES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega els diferents nivells de la llengua (fonètica, ortografia i morfosintaxi).

L'apartat **LES EINES** correspon als capítols 1 i 2 del tercer bloc dels continguts del projecte curricular: *Estudi de la Llengua*. Aquest apartat treballa:

- l'alfabet, les agrupacions de lletres, els signes ortogràfics i de puntuació.
- les diferents categories gramaticals i la seua relació en sintagmes i oracions per poder escriure textos.

ELS PARLANTS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a reflexione sobre la nostra llengua en relació a la societat que la fa servir.

Aquest objectiu general s'adequa als objectius 3, 4 i 11 del currículum de l'ESO :

- Conèixer i valorar la realitat plurilingüe i pluricultural de l'Estat Espanyol i considerar les diferents situacions que plantegen les llengües en contacte.
- Comprendre i valorar, a partir del coneixement de la realitat sociolingüística, la necessitat de recuperar un ús normalitzat del valencià, símbol d'identitat cultural i mitjà irrenunciable per a entendre la realitat de l'entorn i accedir al nostre patrimoni cultural.

- - Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor, mitjançant el reconeixement del contingut ideològic del llenguatge en allò que fa referència especialment a l'àmbit social, a la llengua que es parla i a les consideracions racistes o classistes.

D'altra banda, els continguts que apareixen en **ELS PARLANTS** corresponen a l'àrea II, *Llengua i societat* del currículum de 3r de l'ESO. Aquests continguts han estat distribuïts de la següent manera:

- Unitats 1 i 2: Els prejudicis lingüístics.
- Unitat 3: Introducció a la variació lingüística (diatòpica, diacrònica, diastràtica i diafàsica).
- Unitat 4: El registre estàndard.
- Unitats 5 i 6: Llengües en contacte.
- Unitat 7: Llengües minoritàries i llengües minoritzades.
- Unitat 8: Les llengües oficials de la Comunitat.
- Unitat 9: Repàs dels conceptes treballats en les unitats anteriors.

Pel que fa al solucionari dels tests hem d'aclarir que en aquest curs pretenem que els/les alumnes reflexionen sobre alguns dels aspectes del contacte de llengües i la problemàtica que d'aquest fet es deriva. Es per això que pròpiament en la majoria de les qüestions que plantejem **no existeix una única resposta** sinó que més aviat serà l'actitud de l'alumne/a davant la situació concreta que plantejem la que el farà optar per una o altra solució. No obstant això, nosaltres proposem quina és al nostre parer l'opció més adequada amb la intenció d'orientar el professor/professora cap al prejudici, la situació o el concepte que, en cada cas, volem posar de relleu. Hem de tenir en compte, a més, que la perspectiva de la qual partim és la d'aconseguir la normalització real del valencià, i amb aquesta finalitat, caldran polítiques lingüístiques adequades que hauran de contemplar mesures efectives com és per exemple la **discriminació positiva**.

EL TALLER LITERARI

L'objectiu d'aquest apartat és el coneixement i l'aprofundiment en els principals gèneres de la nostra tradició literària, així com la pràctica directa en activitats de producció literària amb la finalitat que l'alumne, d'una banda assimile els conceptes teòrics treballats i de l'altra s'acoste al fet literari amb naturalitat i des d'una perspectiva més lúdica i creativa.

Aquests objectius corresponen al 8 i al 9 del currículum de l'ESO:

- Conèixer i diferenciar els principals gèneres de la tradició literària occidental, les característiques de les principals èpoques (artístiques i literàries), i els autors i obres més representatius de cadascuna d'elles.
- Interpretar i produir textos literaris i d'intenció literària, orals i escrits, des de posicionaments personals crítics i creatius, i valorar les obres rellevants de la tradició literària com a mostres destacades del patrimoni cultural, amb especial incidència en les literatures presents en l'entorn.

Pel que fa als continguts, aquests formen part de l'àrea V del currículum de 3r d'ESO *Literatura*.

UNITAT 1

LA UNIÓ EUROPEA, UN ESPAI OBERT

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: ROBERT SCHUMAN

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials.
- b) Valorar l'eliminació de les fronteres interiors entre els Estats membres de la Unió Europea.
- c) Valorar i utilitzar les formes de resolució no violenta dels conflictes.
- d) Ressaltar i valorar la necessitat de la pau per a la convivència, el progrés i la plenitud de les relacions humanes.
- e) Cultivar la tolerància i l'afirmació de la diversitat.

■ LA UNIÓ EUROPEA, UN ESPAI OBERT

ACTIVITAT 1

	V	F
La llibertat fonamental per al ciutadà de la Unió Europea no és la lliure circulació pel territori dels Estats membres		x
La completa desaparició dels controls a les fronteres exigeix una sèrie de mesures	x	
El Parlament Europeu ha fet de la defensa de la pau un baluard	x	
El Parlament Europeu no s'ha orientat sempre per la defensa dels drets humans		x
Els temes d'abast comunitari que més preocupen als ciutadans europeus són el medi ambient, la protecció dels animals, etc.	x	
Al Tractat de la Unió Europea no es contempla el nomenament, pel Parlament, d'un Defensor del Poble Europeu		x
La figura del Defensor del Poble (o Síndic de Greuges) es caracteritzarà per la seua total dependència		x
El 1986 es va firmar la declaració contra el Racisme i la Xenofòbia	x	
El Parlament Europeu ha proposat que s'obligue els Estats membres a considerar com a crims els actes de Racisme	x	
L'expansió del racisme es veu facilitada per factors com la situació econòmica o les carències educatives.	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- ¿El Parlament Europeu ha aprovat o pel contrari **ha condemnat tots els conflictes bèl·lics mundials**?
- ¿Ningú no podrà presentar reclamacions sobre l'acció de les institucions comunitàries o en canvi **podrà presentar reclamacions qualsevol ciutadà de la Unió**?
- ¿El Parlament Europeu no es preocupa pel Racisme i la Xenofòbia o, tot el contrari, **des de 1986 ha vingut preocupant-se regularment per aquesta nova plaga**?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

- 1) Per a respondre a la primera opció, cal incidir en el fet que la pau fa referència a dos conceptes que van molt units: el desenvolupament i els drets humans.

Seria interessant que treballaren el contingut de les efemèrides relacionades amb la pau:

- Dia de les Nacions Unides (24 d'octubre)
 - Dia Internacional dels Drets del Xiquet (20 de novembre)
 - Dia dels Drets Humans (10 de desembre)
 - Dia Escolar per la Pau (30 de gener)
 - Dia Internacional per a l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (21 de març)
- 2) Per treballar aquesta opció caldrà que facen una bona tasca d'atenció als mitjans de comunicació, que reunisquen diversos diaris i que estudien les notícies referents als conflictes bèl·lics actuals (lloc, origen del conflicte, recolzament internacional, etc.)
 - 3) En aquesta qüestió caldrà incidir en les actituds de valoració i respecte a les opinions d'altres persones, en el reconeixement i acceptació de l'existència de conflictes interpersonals i grupals, en la valoració del diàleg, etc.

LES PARAULES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Ampliar el vocabulari sobre el sistema polític.
- Reconèixer l'estructura de les entrades d'un diccionari.
- Conèixer el significat de les abreviatures del diccionari.

L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat constrüisca un guió amb els punts més importants de la tasca que ha de realitzar el/la delegat/da de la classe.

ACTIVITAT 2

Municipi, cònsol, ambaixador, sindicat, ajuntament, vot, soldat, impost, alcalde, pressupost.

ACTIVITAT 3

Ciutadans/ciutadanes, eleccions/regidor, consellera/decret, Consell de ministres, Generalitat, exèrcit, poble, llei/ministres.

ACTIVITAT 4

Senat, subsecretari, imperi, ministre, impostos.

ACTIVITAT 5

Els alumnes escriuran paraules del vocabulari per assolir els coneixements adquirits i el professor/a podrà afegir-ne d'altres que considere necessàries.

Organització estatal	Organització municipal
Corts, eleccions, Estat, Govern Civil, país, pressupost, rei, consellers, decrets, elector, exèrcit, governador, Senat, cònsol, vot, ministre, Parlament, ambaixador, diputat, votants, impost, lleis, president...	Eleccions, pressupost, Ajuntament, decrets, elector, regidors, vot, votants, impost, batle (alcalde).

ACTIVITAT 6

Les onze paraules que hi ha a la sopa són: pressupost, país, corts, diputat, governador, ambaixada, règim, senat, vot, regidor, rei.

	S	O	C	F	A	D	R	C	I	N	
P	A	I	P	S	O	C	F	O	O	R	M
R	O	S	A	A	I	V	I	R	S	M	C
E	A	D	I	P	U	T	A	T	M	I	B
S	F	O	S	R	T	U	M	S	N	G	A
S	E	S	C	A	S	S	B	S	A	E	S
U	G	O	V	E	R	N	A	D	O	R	O
P	C	A	N	L	A	B	I	A	D	A	P
O	E	A	R	T	O	T	X	S	P	E	I
S	T	R	O	N	I	N	A	G	U	E	N
T	O	O	R	E	G	I	D	O	R	E	M
	V	V	O	L	A	C	A	A	S	A	

Endevinalla:

Sóc fadrina i sóc formosa
i visc amb fortuna escassa;
sóc alabada per tots,
però ningú no em vol a casa.

(La justícia)

ACTIVITAT 7

Compulsa, compulsar, compulsió, compulsiu, compulsori, compunció, compungiment, compungir-se, còmput, computació, computar, computista, comtal, comtat, comte, comtessa, comú, comunal, comunament, comuner, comunicable, comunicació, comunicant, comunicar.

ACTIVITAT 8

- adj. Adjectiu – m. masculí – f. Femení – BOT. Botànica
- v intr. Verb intransitiu – RAM. Ramaderia
- m. masculí – CONSTR NAV. Construcció naval – ICT. Ictiologia

ACTIVITAT 9

Resposta lliure. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat siga creatiu i respecte la forma que s'utilitza al diccionari per definir les paraules.

ACTIVITAT 10

Resposta lliure. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat siga creatiu i respecte la forma que s'utilitza al diccionari per definir les paraules.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ LA FINALITAT DELS TEXTOS

L'objectiu d'aquest apartat és prendre contacte amb les diferents tipologies i finalitats que proposem: descriptiva, narrativa, explicativa, argumentativa i instructiva. El plantejament té un caràcter introductori i en les unitats successives s'aprofundirà en les tipologies i finalitats esmentades.

ACTIVITAT 1

- Text 1: explicar
- Text 2: argumentar
- Text 3: narrar
- Text 4: instruir
- Text 5: descriure

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és treballar el concepte de seqüència.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes se n'adonen que la majoria dels textos no presenten una estructura i finalitat úniques, sinó que n'apareixen diverses tot i que normalment en predomine una. La finalitat predominant és la narrativa.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre el fet que allò que determina l'estructura d'un discurs és la finalitat que es persegueix i que treballen les finalitats proposades.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Reconèixer les lletres que conformen l'alfabet i la seua pronunciació.
- Reconèixer els dígrafs i les lletres modificades.
- Identificar les parts de l'oració simple.
- Reconèixer els diferents tipus d'oracions segons la intenció de l'emissor.
- Identificar les diferents categories gramaticals.

L'ALFABET. ELS DÍGRAFS

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que els alumnes coneguen els noms de les lletres.

ACTIVITAT 2

El/La professor/a posarà atenció a la pronúncia i afegirà més paraules si ho creu convenient, o farà repetir les paraules proposades a l'alumnat tantes vegades com crega necessari perquè aquest se n'adone de la correcta pronúncia dels dígrafs.

ACTIVITAT 3

Possible – pe, o, essa doble, i, be, ela, e.

Arròs – a, erra doble, o, essa.

Comú – ce, o, ema, u.

Analitzar – a, ena, a, ela, i, te zeta, a, erra.

Corretja – ce, o, erra doble, e, te jota, a.

Colla – ce, o, ella, a.

Col·lapse – ce, o, ela geminada, a, pe, essa, e.

Estructuració – e, essa, te, erra, u, ce, te, u, erra, a, ce, i, o.

Això – a, i ics, o.

Estimar – e, essa, te, i, ema, a, erra.

Il·luminar – i, ela geminada, u, ema, i, ena, a, erra.

Avaria – a, ve, a, erra, i, a.

Equilibri – e, cu u, i, ela, i, be, erra, i.

Bitllet – be, i, te ella, e, t.

Assaig – a, essa doble, a, i ge.

Ordinador – o, erra, de, i, ena, a, de, o, erra.

Préstec – pe, erra, e, essa, te, e, ce.

ACTIVITAT 4

Amb dígraf: possible, arròs, analitzar, corretja, colla, això, equilibri, assaig.

Amb geminació: col·lapse, il·luminar, bitllet.

Sense dígraf: comú, estructuració, estimar, avaria, ordinador, préstec.

ACTIVITAT 5

Estigui – població – Itàlia – allí – conèixer – matí – anàvem – reuníem – plaça – passàvem – també – eixíem – excursió – aprofitàvem – síndria – raïm – plàtans – préssecs – diürna – força.

■ L'ORACIÓ: CONCEPTE I CLASSIFICACIÓ. LES CATEGORIES GRAMATICALS ■

ACTIVITAT 7

"Josep escriu una carta", és l'única oració amb sentit complet.

ACTIVITAT 8

- El vent desplaçava els núvols.
- Els meus gats miolaven totes les nits.
- Aquella secretària redactava un informe.
- Tots els alumnes llegien les seues composicions.
- L'última riuada negà els camps de tarongers.

ACTIVITAT 9

- Enunciativa (negativa).
- Exhortativa.
- Exhortativa.
- Dubitativa.
- Dubitativa.
- Enunciativa (afirmativa).
- Interrogativa.
- Interrogativa.
- Exclamativa.
- Desiderativa.

ACTIVITAT 10

Articles: la, el, l', el, la, l', una, una, la, una, la, el.

Substantius: migdia, portera, coliflor, persona, nas, olor, llindar, porta, escala, Adrià, excepció, ganyota, portera, xicot, cabells, porta, casa, vidre, insistència.

Pronoms: que, que, en, altra, que, què.

Adjectius: qualsevol, tapat, aquest, llargs, sa.

Verbs: és, bull, tinga, pot detectar, traspasar, és, fa, fa, veu, pica, voldrà.

Adverbis: no, només, no, quan, davant.

Preposicions: de, de, de, de, de, amb.

Conjuncions: i, però.

Interjecció: caram.

ELS PARLANTS

■ SI PARLEM ENS ENTENEM I

SOLUCIONS DEL QÜESTIONARI

1) b; 2) b; 3) b; 4) a; 5) a; 6) b; 7) a; 8) b.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre el prejudici lingüístic que consisteix a considerar l'existència de llengües *aspres* i llengües *dolces*.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a supere el prejudici lingüístic que consisteix a considerar que en un diàleg si un dels dos interlocutors parla en castellà, l'altre ha d'utilitzar necessàriament aquesta llengua.

EL TALLER LITERARI

■ CREAR MONS AMB UN BOLÍGRAF ■

L'objectiu d'aquest apartat és conèixer i valorar l'origen i les característiques del conte popular.

En aquesta unitat hem seguit el criteri de la majoria d'autors que han estat d'acord en situar l'origen de la literatura infantil, en sentit modern, en l'evolució dels contes de fades. Si estudiem el folklore com a forma literària viva el trobarem, ara, essencialment en la literatura per a infants, encara que en el moment de la seua creació la literatura de tradició oral no anava dirigida especialment a aquest públic.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a reflexione sobre el fet d'escriure i sobre alguns dels processos que s'engeguen en qualsevol de nosaltres quan iniciem l'escriptura d'un text o d'una obra.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre el fet que la lectura necessita d'una sèrie de circumstàncies perquè es produïska en condicions òptimes o adequades.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne se n'adone que tots podem ser escriptors i que per això no cal parlar de grans temes ni d'actituds heroiques; només calen ganes, sensibilitat i observació de la vida quotidiana.

QÜESTIONS

- a) Resposta oberta
- b) Text 1: cançó
Text 2: tensó
Text 3: pastorel·la
Text 4: sirventés
Text 5: sirventés
- c) La diferència consistia en el fet que el trobador era el compositor dels poemes o cançons i el joglar era qui les recitava o cantava. En l'actualitat la referència més directa la trobem en els compositors i els cantants. En altres àmbits es podria parlar de paral·lelismes com un programador i un usuari d'informàtica, un arquitecte i un obrer de la construcció...

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ LA LITERATURA MEDIEVAL: LA LÍRICA

QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

a) Amb aquesta activitat es pretén que l'alumne siga capaç de fer-se una primera idea de l'evolució de la llengua des del provençal fins a un model de llengua més modern.

La segona part és de resposta oberta.

b) Resposta oberta.

c) Un trobador és el compositor dels poemes mentre que els joglars eren els encarregats de transmetre aquestes composicions.

Sí. Per exemple poetes, cantautors, ...

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ EL DIA D'EUROPA

PROPOSTES PER A HUI

Aquest text té una finalitat explicativa ja que ens serveix per a entendre per què el 9 de maig celebrem el dia d'Europa.

UNITAT 2

QUI FA QUÈ?

UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MICHELLE BACHELET

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials.
- b) Comportar-se amb esperit de participació, responsabilitat moral, solidaritat i tolerància, tot i respectant el principi de no discriminació de les persones.
- c) Fomentar l'eliminació dels prejudicis sexistes, que normalment actuen discriminant la dona en transmetre una imatge estereotipada i falsa.

QUI FA QUÈ?

ACTIVITAT 1

	V	F
Les xiques i els xics tenen les mateixes obligacions a casa	x	
La mare no té dret a menjar asseguda		x
El pare també té obligació d'escurar	x	
Cuinar és cosa de dones		x
Planxar una camisa també és cosa d'hòmens	x	
Els moments d'oci de les xiques i els xics són igual d'importants	x	
Els caps de setmana són dies de descans per a tota la família	x	
Hi ha treballs domèstics masculins		x
Tots han de col·laborar en les faenes de la casa	x	
La xica no ha de ser autònoma		x
Les vacances també són per a la mare	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- ¿Les feines de la casa són cosa de les dones solament o *són cosa de tots*?
- ¿Tenir temps lliure només li correspon al pare o *també en té dret la mare*?
- ¿*S'han d'educar els xiquets per fer totes les feines de la casa* o pel contrari només s'han d'educar les xiquetes?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. Mitjançant aquesta activitat s'intenta posar de manifest si l'alumne i l'alumna tenen clares i assumeixen les respostes correctes de l'activitat anterior.

Caldrà incidir en el fet que no és correcta una divisió del treball segons el sexe. També es podrà comprovar fins a quin punt, i pel fet de ser realitzat sempre, o majoritàriament per dones, el treball domèstic està desvaloritzat socialment, i com les dones realitzen, en molts casos, doble jornada laboral si també treballen fora de casa.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

LES PARAULES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Ampliar el vocabulari sobre l'habitatge.
- Distingir entre el significat denotatiu i connotatiu d'una paraula.

■ LA CASA. PARAMENT DE TAULA. ATIFELLS DE CUINA ■

ACTIVITAT 1

Resposta lliure. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat utilitzi el vocabulari dels elements que es poden trobar a la cuina d'una casa.

ACTIVITAT 2

L'alumne/alumna identificarà les diferents parts de la casa i els elements que el plànol estan dibuixats.

ACTIVITAT 3

Celler, catifa, llençols, safareig, estovalles, safata, setrill, ganivet, barandat, estances.

ACTIVITAT 4

Rebedor, got, eixugamans, rentadora, prestatgeria, sostre, paraigüer, pitxer, taula, rebost.

ACTIVITAT 5

Els alumnes escriuran paraules del vocabulari per assolir els coneixements adquirits i el professor/a podrà afegir-ne d'altres que considere necessàries.

ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: pitxer, tovallons, estovalles, plàtera, forquilla, ganivet, cullera, got, safata, plat.

N	O	P	T	T	I	N	C	S	E	N
T	I	I	T	O	S	P	N	I	T	I
E	S	T	O	V	A	L	L	E	S	N
C	V	X	I	A	F	A	S	T	A	L
E	S	E	P	L	A	T	E	R	A	L
L	E	R	T	L	T	G	E	S	L	F
T	A	I	G	O	A	E	N	F	L	A
E	D	A	R	N	S	E	N	S	I	E
V	S	A	B	S	E	R	D	I	U	B
I	U	I	X	A	R	S	O	C	Q	E
N	L	M	I	L	L	O	R	R	R	E
A	R	E	L	L	U	C	T	R	O	A
G	O	T	T	I	S	T	A		F	

Endevinalla:

No tinc sentit ni tinc vista,
les lletges faig enfadar.
Sense saber dibuixar,
sóc el millor retratista.
(L'espill)

RELACIONS SEMÀNTIQUES ENTRE ELS MOTS

ACTIVITAT 7

Resposta lliure. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone que sempre que utilitza aquesta paraula no ho fa amb el mateix significat.

ACTIVITAT 8

Resposta lliure. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone de la diferència entre el significat denotatiu i connotatiu de les paraules.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: NARRAR

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura narrativa. Convé aclarir que a la narració només li dedicarem en aquest apartat una unitat pel fet que és treballada també en l'apartat de *EL TALLER LITERARI*.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura narrativa.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifiqui l'estructura narrativa a partir d'un text concret. En el text proposat *Això no es fa*, a més del plantejament ja assenyalat en l'activitat, s'hi poden identificar les següents parts:

- Nus: des de *"No hi ha motiu per a preocupar-se..."* fins a *"...i aleshores no em donarien la jubilació"*
- Desenllaç: des de *"Vaig anar a un fotògraf..."* fins al final del text.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'última part d'una estructura narrativa: el desenllaç, i en pugui construir diversos partint d'un mateix plantejament i nus.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text narratiu a partir d'alguna de les possibilitats que els oferim.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Reconèixer una síl·laba i identificar els diferents tipus de diftongs.
- Identificar l'estructura del sintagma nominal.
- Reconèixer els determinants articles, demostratius, possessius i interrogatius/exclamatius.
- Corregir les expressions amb l'article **lo** utilitzat com a neutre.
- Reconèixer el pronom feble d'OD masculí singular “**lo**”.

LA SÍL·LABA. CONCEPTE DE SÍL·LABA

ACTIVITAT 1

A-mi-ga, ba-te-do-ra, bes, ca-di-ra, ca-sa, cas-te-lla-nis-me, cen-drer, cot-xe, es-ca-la, fi-nes-tra, fo-to-gra-ma, fri-go-rí-fic, fus-ta, gas, hi-po-pò-tam, lli-bre, mar, mo-to-ci-cle-ta, or-di-na-dor, pa-llas-so, pes, pis-sar-ra, pont, u-na-ni-mi-tat, ú-ni-ca.

ACTIVITAT 2

monosíl·labes (1)	polisíl·labes			
	bisíl·labes (2)	trisíl·labes (3)	tetrasíl·labes (4)	altres (5...)
Bes, gas, mar, pes, pont	Casa, cendrer, cotxe, fusta, llibre	Amiga, cadira, escala, finestra, pallasso, pissarra, única	Batedora, fotograma, frigorífic, hipopòtam, ordinador	Castellanisme, motocicleta, unanimitat

ELS DIFTONGS. ELS TRIFTONGS

ACTIVITAT 3

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone de la correcta pronunciació dels diftongs en una sola síl·laba.

ai-guós, a-qüí-fer, boi-ra, cau-re, ciu-tat, cui-ner, di-jous, duus, fi-deu, gua-rir,
un-güent, pa-lau, se-qüe-la, peu, pin-güí, qua-ran-ta, quo-ta, re-meí.

ACTIVITAT 4

ai, ei, oi, ui, au, eu, iu, ou, uu	gua, güe, güi, guo, qua, qüe, qüi, quo
aiguós, boira, caure, ciutat, cuiner, dijous, duus, fideu, palau, peu, remei.	aiguós, aqüífer, guarir, ungüent, seqüela, pingüí, quaranta, quota

ACTIVITAT 5

a-fai-tar (D)	al-gues (/)	ar-güir (C)	a-va-lu-ar (/)	bes-cuit (D)
con-se-qüèn-ci-a (C)	dau-rat (D)	fau-na (D)	frui-ta (D)	quant (C)
gua-nyar (C)	gui-neu (D)	jo-guet (/)	llen-guo-ta (C)	Ma-ri-a (/)
o-bli-qüi-tat (C)	pa-quet (/)	pas-qua (C)	qua-dre (C)	e-güent (C)
riu-re (D)	a-qua-rel-la (C)	es-tiu (D)	ter-ra-qüi (C)	cu-a (/)

EL SINTAGMA NOMINAL: CONSTITUENTS

ACTIVITAT 6

- Núria / compra flors.
- Aquest videojoc / m'agrada molt.
- Mon pare / viatja a països molt llunyans
- La llibreta blava / està a la prestatgeria.
- El xiquet / ha d'anar al metge.
- (Ell/a) Aquell dia fatídic va eixir prompte de casa.

ACTIVITAT 7

Resposta oberta. El professorat haurà de controlar els diferents sintagmes que propose l'alumnat. Ací us donem un exemple de cada sintagma.

- El davanter de l'Hèrcules... (Det+N+CN) El senyor dels anells...
- La meua videoconsola.... (Det+N) El teu televisor...
- Quina calor... (Det+N) Quina sort...
- El nostre cotxe... (Det+N) La nostra amiga...
- Aquells arbres frondosos... (Det+N+CN) Aquestes llibretes liles...
- Quines mogudes... (Det+N) Quines vacances...

ACTIVITAT 8

Hola, em diuen Núria!

Ma/la meua mare m'ha comprat un diari i estic disposada a escriure-hi tots els dies quan estiga sola a la meua habitació. Aquest/este és el primer dia del meu diari. Tinc catorze anys i estudie a l'institut del meu poble. Les meues/mes amigues de l'escola també estan a l'institut encara que no totes estem a la mateixa classe. Quina passada!

Aquest/este curs hauré d'estudiar molt. Els llibres són molt gruixuts, però els meus/mes professors i les meues/mes professores semblen molt agradables.

Hui mon/el meu pare m'ha dut a l'institut amb cotxe perquè plovia, però normalment vaig caminant amb les meues/mes amigues. Tinc molta son, per ser el primer dia, crec que ja està bé. Demà continuaré. Quina son! Adéu.

ACTIVITAT 9

Lo que més m'agrada és nadar. / Allò que més m'agrada és nadar.

- No pense lo mateix que tu. / No pense el mateix.
- No saps lo que costa de fer. / No saps quan costa de fer.
- Sempre contes lo mateix. / Sempre contes la mateixa cosa.
- Discutien sobre lo diví i lo humà. / Discutien sobre el fet diví i l'humà.
- No t'imagines lo lluny que està. / No t'imagines com està de lluny.
- És de lo més simpàtic. / És d'allò més simpàtic.

ACTIVITAT 10

- Allò més bonic del pis és la cuina./La part més bonica del pis és la cuina.
- El jersei, va voler comprar-lo en la botiga del cantó.
- Ha deixat el cotxe d'allò més net.
- Per què no em vas voler explicar el fet de l'altre dia? / Per què no em vas voler explicar el que va passar l'altre dia?
- No saps com era d'estrany aquell xic.
- L'afirmació de l'autor no és certa.
- No m'agrada ni una cosa ni l'altra.
- Allò que ha passat és la pitjor cosa que podia passar.
- Insistien que era molt tard.
- Parlava tan correcte com sabia.
- El llibre, m'hauria agradat canviar-lo per un CD.

ELS PARLANTS

■ SI PARLEM ENS ENTENEM II

ACTIVITAT 1

1) b; 2) b; 3) b; 4) c; 5) b; 6) b; 7) c; 8) a.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a se n'adone que determinats textos expressen prejudicis lingüístics, com la superioritat d'una llengua , sense oferir cap argument científic.

EL TALLER LITERARI

■ LA RENTADORA

ACTIVITATS 1 2 3

L'objectiu d'aquestes activitats és que l'alumne se n'adone que a una mateixa història li poden correspondre tants discursos com punts de vista permeta la història.

ACTIVATAT 4

- Tema a : argument 2
- Tema b: argument 4
- Tema c: argument 1
- Tema d: argument 3

ACTIVITAT 5

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a treballa, a mode de cloenda, tots els conceptes que han aparegut en la unitat: Història, discurs i argument.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ RAMON LLULL

QÜESTIONS TEXT I

- a) Perquè el lleopard va influir en el rei i va fer que s'adonara que l'astúcia de la rabosa acabaria tenint més poder que el mateix rei.
- b) La faula: a partir de successos protagonitzats per animals s'estableix un paral·lelisme amb les relacions humanes i se n'extrau la corresponent moralitat.
- c) Resposta oberta.

QÜESTIONS TEXT II

- a) Sí. Ramon Llull era un home molt religiós. De fet, el llibre d'Evast e Blanquerna té una clara intenció didàctica. És una mena de tractat sobre com hauria de ser el cristià ideal que assolix totes les metes que l'escriptor no va ser capaç de guanyar.
- b) Resposta oberta.
- c) Com que l'objectiu de l'obra de Ramon Llull era la divulgació de com ser bon cristià va fer servir aquestes quatre llengües per a arribar al major nombre de persones possible.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

Es tracta que l'alumne se n'adone que una mateixa història pot presentar un nombre infinit de discursos d'acord amb el punt de vista des del qual siga contada.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

■ PROLIFEREN LES MINISTRES DE DEFENSA A SUDAMÈRICA ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 3

TREBALLAR... UN JOC DE XIQUETS?

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: BONO

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és:

- a) Conèixer i valorar la situació de la infància als països del Tercer Món.
- b) Analitzar críticament la realitat quotidiana i les normes sociomorals vigents, de manera que ajude a raonar formes més justes i adequades de convivència.
- c) Comprendre i construir formes de vida més justes tant en els àmbits interpersonals com en els col·lectius.
- d) Reforçar valors com la justícia i la solidaritat.

■ TREBALLAR... UN JOC DE XIQUETS?

ACTIVITAT 1

	V	F
El treball infantil no és una pràctica estretament lligada a la pobresa		x
Alguns nens són venuts, esclavitzats o abandonats	x	
Aquest problema no és més greu als països del Tercer Món		x
És en les activitats agrícoles on es concentren un major nombre de xiquets i xiquetes	x	
El 30% dels xiquets i xiquetes del carrer no tenen família ni llar	x	
L'explotació laboral infantil no impedeix el desenvolupament físic i social dels xiquets i xiquetes		x
El treball no afecta les seues possibilitats d'escolarització		x
En el cas de les xiquetes sovint es troben desprotegides dels abusos sexuals	x	
No és a les nostres mans canviar aquesta situació		x
L'educació és un dels recursos principals per impedir i eliminar aquest tipus d'explotació	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

1. Aquestos/es xiquets/es refusen el treball o pel contrari ***el que exigeixen són unes condicions dignes per desenvolupar-lo?***
2. Els xiquets i les xiquetes del text fan la mateixa faena que un adult, però ¿estan igual o ***pitjor pagats?***
3. ***Els productes del Comerç Just han de distingir-se amb etiquetes de garantia social*** o no s'han de diferenciar de la resta d'articles ?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. En aquesta activitat es pretén que l'alumnat reconega i assimile els valors universalment desitjats que trobem formulats en la Declaració dels Drets del Xiquet, i que tinguin sensibilitat i actitud crítica davant de qualsevol situació d'explotació, rebuig i discriminació social.

Declaració dels Drets del Xiquet:

- 1– Dret a la igualtat, sense distinció de raça, credo o nacionalitat.
- 2– Dret a una protecció especial per al seu desenrotllament físic, mental i social.
- 3– Dret a un nom i una nacionalitat.
- 4– Dret a l'alimentació, habitança i atenció adequada.
- 5– Dret a una educació i atenció especials per al xiquet físicament o mentalment disminuït.
- 6– Dret a comprensió i amor per part dels pares i la societat.
- 7– Dret a rebre educació gratuïta i a gaudir dels jocs.
- 8– Dret a ser el primer en rebre ajuda en casos de desastre.
- 9– Dret a ser protegit contra (l'abandonament) i l'explotació en el treball.
- 10– Dret a formar-se en un esperit de solidaritat, comprensió, amistat i justícia entre els pobles.

Per ampliar l'activitat seria interessant que l'alumne/a analitzara la lectura i valorara en quins aspectes no es respecten o no es compleixen els Drets del Xiquet.

LES PARAULES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari sobre els drets humans.
- Conèixer i relacionar paraules sinònimes.

■ ELS DRETS HUMANS

ACTIVITAT 1

El/la professor/a explicarà el que és una O.N.G. i marcarà les pautes de l'activitat.

ACTIVITAT 2

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat faci servir els mecanismes de recerca d'informació, sobretot a través d'internet i revistes, que redacten un text explicatiu i es treballi l'expressió oral (exposició).

ACTIVITAT 3

Definició de ESF

Educació Sense Fronteres es constitueix com a organització no governamental de desenvolupament (ONGD), creada en 1988, de vocació internacional, laica, independent i sense ànim de lucre, **solidària** amb les poblacions humanes i cultures més desfavorides i marginades. Com a ONGD, és una forma d'expressió de la societat civil activa i organitzada, que està bolcada a impulsar l'educació en els països del **Tercer Món**.

La **finalitat** d'Educació Sense Fronteres és contribuir a augmentar el coneixement i la solidaritat respecte a les realitats dels països en vies de **desenvolupament** i canalitzar cap a aquestes zones del món els màxims recursos financers, materials i tècnics que puguin impulsar un desenvolupament autònom, democràtic

i **respectuós** amb el medi ambient, a partir de l'**aprofitament** i l'optimització dels recursos locals i de la participació de les organitzacions de base i de la pròpia població **beneficiària**. En aquesta línia d'acció, ESF aposta per l'Educació com a instrument i via de desenvolupament. Assegurar una educació de qualitat que beneficie els sectors més **marginals**, constitueix el nostre principal compromís.

Des de ESF creem que invertir en educació és invertir en futur:

- perquè l'educació és una necessitat bàsica
- perquè l'educació és un dret essencial
- perquè l'educació és la clau del desenvolupament.

ACTIVITAT 4

Justícia, solidaritat, tolerància, conflicte, genocidi, marginació, acta.

ACTIVITAT 5

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat expressi arguments a favor i en contra d'un tema a més de saber organitzar-se i respectar les opinions dels altres.

ACTIVITAT 6

atrevit	–	agosarat
casament	–	boda
càstig	–	sanció
estudiant	–	alumne
mestre	–	educador
despert	–	desvetllat
poble	–	vila
ric	–	adinerat
útil	–	rofit
vacil·lar	–	dubtar

ACTIVITAT 7

- Moderns – actuals
- Simpàtic – agradable
- Divisa – veu
- Barats – econòmics
- Ocult – amagat
- Cartell – reclam
- Grolleres – bastes
- Feble – dèbil
- Calma – tranquil·litat
- Hàbil – destra

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: INFORMAR

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura expositiva.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre la diferència entre exposar i explicar per poder entendre la diferència entre l'estructura textual expositiva i l'explicativa.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne constrüisca un text explicatiu tenint en compte l'estructura d'aquest tipus de textos.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne se n'adone que efectivament diferents finalitats provoquen la construcció de textos diferents. Així, se'ls proposa que constrüisquen un text amb l'estructura treballada en l'activitat anterior, la narrativa, a partir d'un text d'estructura expositiva.

LES EINES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Conèixer els diferents valors de la “i” i la “u”.
- Separar correctament les síl·labes d’una paraula.
- Reconèixer i utilitzar els determinants numerals, quantitatius i indefinits.

■ HIAT. VALORS DE I / U. LA SEPARACIÓ SIL·LÀBICA

ACTIVITAT 1

Neu-la, ai-re, vi-o-lí, ciu-tat, a-va-lu-a-ci-ó, cu-a, des-mai, di-jous, qua-res-ma, car-di-ò-leg, es-co-pi-es, pi-a-no, gra-ci-ós, gran-di-ós, qua-dre, bes-ti-o-la, can-vi-a-va, ei-na, neu-ràl-gi-a, mis-te-ri-ós, es-tu-di-ant, cap-tai-re, cui-na, o-xi-da-ci-ó.

ACTIVITAT 2

Diftong: neula, aire, ciutat, desmai, dijous, quaresma, quadre, eina, captaire, cuina.

Hiat: violí, avaluació, cua, cardiòleg, escopies, piano, graciós, grandió, bestiola, canviava, neuràlgia, misteriós, estudiant, oxidació.

ACTIVITAT 3

- Formen part d'un dígraf: calaixera, formiguer, maig, queviures, aiguabarreig.
- Formen part d'un diftong: almoïna, gripau, queviures, quotidià, truita, terraqüi, aiguabarreig.
- Són vocals: alternativa, diuen, formiguer, gripau, illa, malícia, quotidià, ullal, univers.
- Formen part d'un hiat: estàtua, malícia, memòria, pua, quotidià, miolar.
- Altres: baieta, creuer, diuen, hiena, ianqui.

ACTIVITAT 4

clauer, duia, iambe, joier, Laia.

ACTIVITAT 5

Bo-ia, ca-nye-lla, bes-a-vi, du-a-na, es-ca-bet-xar, eu-fò-ri-a, fei-xu-ga, fi-gues, iar-da, in-hu-mà, io-de, in-ex-pert, iu-gos-lau, lli-bre-ri-a, me-tàl·lic, pres-sa, rà-di-o, re-u-nir, re-i-ni-ci-ar, ter-ri-to-ri, ve-uen, su-per-ho-me, ben-es-tar, an-ti-im-pe-ri-a-lis-ta.

ACTIVITAT 6

Dictat

■ EL SINTAGMA NOMINAL (II). DETERMINANTS: NUMERALS, INDEFINITES, QUANTITATIUS

ACTIVITAT 7

Els dotze, quatre, certes, molts, el tercer.

ACTIVITAT 8

- Quatre-cents vuitanta-sis dies.
- Mil dues-cents cinquanta-set creïlles.
- Noranta-tres mil sis-cents cinquanta-quatre arbres.
- Vuit-cents setanta-dues mil cinc-cents dènou pàgines.
- Quatre milions cinc-cents trenta-sis mil nou-cents vuitanta-set bitllets.

ACTIVITAT 9

- Seixanta-seté.
- Trenta-vuitena
- Setanta-cinquena.
- Vint-i-quatre
- Un nové
- Trenta-quatre setanta-sisenes
- Dèssset cinquanta-dosens
- Vint-i-vuit quaranta-tresenes

ACTIVITAT 10

Resposta oberta.

ACTIVITAT 11

L'altre dia vam anar tota la colla al poliesportiu per veure un partit d'handbol. Hi havia molta gent a les graderies. Ambdós equips estaven als vestuaris i uns quants seguidors portaven algunes pancartes per animar el seu equip. Uns jugadors eixiren a la pista per fer un poc d'escalfament. Quan va sonar el principi del partit cada jugador ocupà el seu lloc a la pista. Quan arribaren a la meita del partit no hi havia cap seient lliure. L'Ademar León va clavar bastants gols a la porteria contrària, però l'altre equip fou superior. Quan acabà el partit tots els jugadors de l'Airtel València reberen força aplaudiments dels seus seguidors.

- Quantitatius: molta, quants, poc, bastants, força.
- Indefinites: altre, tota, un, ambdós, algunes, uns, cada, cap, altre, tots.

ACTIVITAT 12

Tres: numeral cardinal

Les: article

Del (de+el): article

El seu: possessiu

Este: demostratiu

Un: indefinit

Les: article

Poques: quantitatiu

Cada: indefinit

La seua: possessiu

Sengles: indefinit

Cap: indefinit

Massa: quantitatiu

Bastant: quantitatiu

L': article

Els: article

Les seues: possessiu

Quin: exclamatiu

El: article

Alguna: indefinit

Un: indefinit

Cert: indefinit

La segona part de la resposta és oberta.

ELS PARLANTS

■ NO SEMPRE ES PARLA IGUAL

ACTIVITAT 1

1) c; 2) c; 3) c; 4) c; 5) b; 6) c; 7) b; 8) a.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi el concepte de dialecte geogràfic.

- Mitjons – calcetins
- Amanida – ensalada
- Bou – toro
- Escaló – esglaó
- Joguet – joguina
- Cobrellit – cobertor
- Llima – llimona
- Diners – doblers
- Vesprada – horabaixa
- Granera – escombra

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi el concepte de cronolèct a partir de la comparació entre els versos d'Ausiàs March de la versió original i la versió actualitzada de Joan Fuster.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi el concepte de sociolecte a partir de la lectura dramatitzada d'un text basat en el diàleg entre personatges que utilitzen sociolectes diferents.

EL TALLER LITERARI

CARACTERITZACIÓ DELS PERSONATGES

ACTIVITAT 1

Lectura dels textos.

ACTIVITAT 2

	Física		Psicològica	
	Parcial	Total	Parcial	Total
El pare	X			
McGinty		X		X
Jakob	X		X	
Emilie	X			X
Ella		X		

ACTIVITATS 3 4

L'objectiu d'aquestes activitats és que l'alumne/a realitzi descripcions físiques i psicològiques; en el cas de l'activitat 2 a partir d'un personatge que apareix il·lustrat al llibre i en el cas de l'activitat 3 a partir d'un personatge públic que la resta de companys haurà d'esbrinar.

ACTIVITAT 5

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi els conceptes de connotació i denotació en els noms dels personatges.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ LES QUATRE GRANS CRÒNIQUES

QÜESTIONS

- a) Resposta oberta. Pel que fa als títols bàsicament podran ser de dos tipus:
- Temàtics: mantenen una relació temàtica amb el text.
 - Remàtics: la relació no és de tipus temàtic, sinó que el títol esdevé un exemple, una metàfora o qualsevol altre recurs retòric.
- b) Resposta oberta.
- c) El 9 d'octubre.
- d) Tenint en compte que la majoria de la població no sabia llegir, l'obra de Ramon Muntaner fou pensada per a ser oralitzada.

ACTIVITAT 1

	Física		Psicològica	
	Parcial	Total	Parcial	Total
Rei en Jaume		X	X	
Rei en Pere		X		

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ TREBALL INFANTIL

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 4

PER QUÈ FUMEN ELS JÓVENS?

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MARIANO BARBACID ■

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana així com el coneixement i interacció amb el món físic.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- Valorar els hàbits i els costums sans com un dels aspectes bàsics de la qualitat de vida.
- Reflexionar sobre les conseqüències que se'n deriven del consum del tabac.

■ PER QUÈ FUMEN ELS JOVES ■

ACTIVITAT 1

	V	F
Es comença a fumar per imitació i curiositat	x	
S'estima que el tabac provoca la mort de quasi 10.000 persones al dia	x	
El fum ambiental del tabac no conté tots els agents cancerígens i tòxics que inhalen les persones fumadores		x
La nicotina és un alcaloide que també és responsable de problemes cardiovasculars	x	
La tos típica del fumador no es produeix per l'acció dels agents irritants que conté el tabac sobre els bronquis		x
El quitrà no és cap agent carcinogen	x	
El tabac produeix problemes circulatoris perifèrics com ara mals de cap, falta de concentració...	x	
La nicotina i el monòxid de carboni arriben al fetus a través de la placenta	x	
No és possible deixar de fumar		x
La dificultat per abandonar el tabac queda compensada perquè els resultats són ràpids	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- *¿La joventut creu que a ells els resulta més fàcil abandonar el tabac que als adults* o pel contrari valoren molt l'addicció a la nicotina?
- *¿El consum de tabac no produeix cap efecte negatiu o en canvi **incideix, de manera directa, en la mortalitat i en la pèrdua de qualitat de vida?***
- *¿Deixar de fumar de colp requereix un gran esforç o **requereix el mateix esforç que reduir el nombre de cigarrets?***

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. En aquesta activitat s'intenta que l'alumnat reflexione sobre els seus hàbits generals, sobre com valora la higiene i la salut, i sobre els costums existents al respecte en les seues famílies.

També cal que observen el seu entorn: els problemes d'higiene en bars, restaurants, mercats; el grau de neteja dels carrers, etc, perquè coneguen la realitat i reflexionen.

Considerem important que els/les alumnes valoren els beneficis que suposen els hàbits de l'exercici físic, de la higiene i d'una alimentació equilibrada, així com el fet de dur una vida sana. Convé que eliminin algunes percepcions errònies sobre que certes actituds no saludables són pautes normals de conducta social, i que valoren que no cal fumar ni prendre alcohol per estimular-se.

LES PARAULES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari mèdic.
- Relacionar un hiperònim amb els seus hipònims.

■ MALALTIES I LESIONS. HOSPITALS I CLÍNIQUES

ACTIVITAT 1

El professor/a adoptarà el paper de metge i cada alumne/a explicarà els símptomes de diferents malalties (mal de queixal, insomni, grip, refredat, mal de cap...). Tants alumnes com el professor/a considere oportú.

ACTIVITAT 2

Cardiòleg – Cor
Dermatòleg – pell
Estomatòleg – boca
Ginecòleg – aparell reproductor femení
Neuròleg – nervis
Oftalmòleg – ull
otorinolaringòleg – nas, orelles, gola
psiquiatre – ment
traumatòleg – os
uròleg – aparell urinari.

ACTIVITAT 3

Símptomes, xeringues, oftalmòleg, farmaciola, xarampió, cirurgia, guix, xarop, esquinc, cotó-en-pèl.

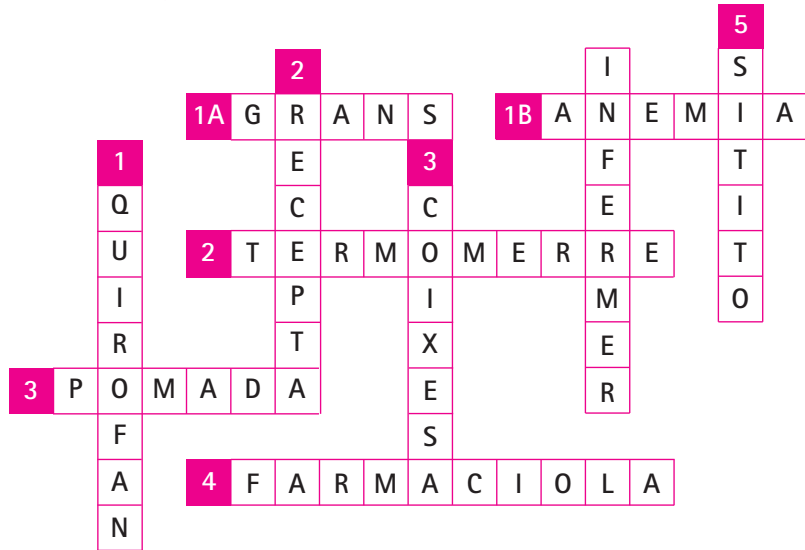
ACTIVITAT 4

Infermer, llitera, grip, agulla, malalt, desmai, pneumònia, vena, nafra, ginecòleg.

ACTIVITAT 5

Els/les alumnes escriuran paraules del vocabulari per assolir els coneixements adquirits i el professor/a podrà afegir-ne d'altres que considere necessàries.

ACTIVITAT 6

HIPERONÍMIA I HIPONÍMIA

ACTIVITAT 7

- Flor: clavell, rosa, margarida, lliri, rosella.
- Arbre: alzina, avet, pi, roure, xiprer.
- Vestit: abric, brusa, jaqueta, jupetí, pantalons.

ACTIVITAT 8

- Hiperònims: insecte, ocell, metall, mineral, esport, professió, fruita, família, color, joia, líquid, moble.
- Hipònims: papallona, oroneta, plom, marbre, ciclisme, enginyer, cirera, gendre, groc, arracades, aigua, armari.

ACTIVITAT 9

- Resposta oberta. Per exemple:
- Insecte: abella, borinot...
- Ocell: cadenera, canari...
- Metall: or, argent...
- Mineral: granit, basalt...
- Esport: futbol, tennis...
- Professió: advocat, jutge...
- Fruita: bresquilla, maduixa...
- Família: sogra, cosina...
- Color: roig, verd...
- Joies: anell, polsera...
- Líquid: vi, orxata...
- Moble: cadira, taula...

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: EXPLICAR

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura explicativa.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifique l'estructura explicativa a partir del text: Una indústria valenciana

- Fase de qüestionament: des del principi del text fins a "...on puc trobar les dades".
- Fase resolutiva: des de "-Continuem si vos plau!..." fins a "...els trossos corresponents per fer paquets"-.
- Fase conclusiva: des de "-Com anava dient-vos,..." fins al final del text.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reconega les característiques gramaticals pròpies dels textos explicatius:

- Verbs: present (*diuen, apareix, és...*), passat (*fabricà, parà, va importar...*).
- Connectors: d'addició (*i, també...*), de contrast (*però...*); i connectors naturals d'ordenació que estan al servei de la finalitat didàctica dels textos explicatius (*un altre descobriment, una altra maquinària...*).

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text explicatiu.

LES EINES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Diferenciar entre síl·labes tòniques i síl·labes àtones.
- Diferenciar entre vocals obertes i vocals tancades.
- Reconèixer els diferents elements que poden fer les funcions de nucli i complement del nom del sintagma nominal.
- Formar el gènere de substantius i adjectius.

■ SISTEMA VOCÀLIC. SÍL·LABA TÒNICA I SÍ·LABA ÀTONA. DIVERGÈNCIES VOCÀLIQUES

ACTIVITAT 1

Angúnia, ballàvem, camins, cogombre, comuns, després, depòsit, doctrina, endemà, esquena, estómac, exèrcit, llanterna, magnífica, ningú, passejar, ridícul, samarreta, taulons, tebi.

ACTIVITAT 2

Autobús (A), brúixola (E), caminar (A), ciència (E), comèdia (E), comprén (A), congrés (A), endivia (E), escàndol (P), estímul (P), examen (P), exàmens (P), exigiran (A), fletxa (P), jardí (A), pantalons (A), pólvora (E), ràbia (E), Ramon (A), sentència (E), taronja (P), telèfon (P), termòmetre (E), vergonya (P).

ACTIVITAT 3

/a/ – encisam, guitarra, telegrama.

/e/ – tela, misteri, terra.

/e/ – consell, titella, pessebre, poeta, atmosfera, xofer.

/i/ – exercici, humit, Maria, elit.

/o/ – genoll, ombra, fluor, futbol.

/ø/ – llençol, oli, gropa, diòptria.

/u/ – criatura, medul·la.

ACTIVITAT 4

Sergent, monestir, muntanya, assemblea, cònsol, Hongria.

– Assassí, avaria, ambaixada, subornar.

– Turment, afaitar-se.

– Cartolina, rètol, ebenista.

– Butlletins, avaluacions, ordinador, avantatge.

– Títol, capítol, trofeu, jugar.

– Infermera, meravella, joventut.

– Enyore, embotit, botifarres.

– Calorós, bufetada.

■ EL SINTAGMA NOMINAL: NUCLI I COMPLEMENT DEL NOM

ACTIVITAT 5

- Nosaltres // aprenem informàtica.
- Fumar // és roí per a la salut.
- El roig // és el color que més m'agrada.
- Aquest videojoc // no m'agrada massa.
- El perquè de l'assumpte // no l'importava.

ACTIVITAT 6

- La caixa *gran*...
- Aquesta finestra de *ferro*...
- El xiquet *que està al teu costat*...
- Algunes camises *grogues del teu germà*...
- El rellotge *digital que està damunt la tauleta*...

ACTIVITAT 7

- Totes les persones invidents... (que no veuen)
- Els llibres de literatura... (literaris)
 - Algunes pintures d'avantguarda... (avantguardistes)
 - Les teues tasques setmanals... (de la setmana)
 - Aquelles parets que són d'argila... (argiloses)

■ EL GÈNERE

ACTIVITAT 8

- afegixen –a: Dependenta, dolça, professora, suïssa.
- afegixen –na: Argentina, campiona, fadrina.
- canvien –e, –o, –u per a: Alumna, hebrea, monja, sogra.
- paraules distintes: Nora, vaca, egua, somera.
- afegixen els sufixos –essa, –ina, –iu: Abadessa, actriu, gallina, jutjessa.
- Invariables: Artista, captaire, dentista, homicida.
- canvien –leg per –loga: Filòloga.

ACTIVITAT 9

aèria, antiga, arbitrària, arqueòloga, aspra, baronessa, bilbaïna, boja, crua, cunyada, digna, duquessa, emperadriu, errònia, flonja, germana, grisa, hereva, dona, homòloga, horrible, ingènua, iugoslava, lletja, menuda, neboda, nova, nua, nul·la, tia, organista, perdiu, poetessa, russa, ruda, sana, seca, suïcida, tranquil·la, tutora, valenta.

ACTIVITAT 10

La son, el compte, les postres, els llegums, els espinacs, les tomaques, el pendent, la suor, el front, el nas, una aroma, un dubte, el clau, la resta, el deute, una allau, el senyal, un salut, el llum, una anàlisi, el còlera, el queixal, les dents, el costum, la pols, el lleixiu, una pudor, els avantatges, els desavantages.

ACTIVITAT 11

Resposta oberta. La finalitat de l'activitat és que els/les alumnes creen un text basat en la tècnica del "Binoni Fantàstic", de Gianni Rodari. Seguint les indicacions de l'enunciat, hauran de fer servir la quantitat més gran possible de paraules que presenten divergències vocàliques respecte del castellà, per tal que les recorden i les usen correctament en produccions orals i escrites posteriors.

ELS PARLANTS

■ L'ESTÀNDARD

ACTIVITAT 1

1) b; 2) b; 3) c; 4) c; 5) b; 6) c; 7) c; 8) a.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre els usos de l'estàndard, varietat supradialectal i registre formal neutre. Les situacions comunicatives en què es recomana l'ús de la varietat estàndard són les següents:

- Redactar una carta al diari per manifestar la teua opinió sobre un tema d'actualitat.
- Redactar una convocatòria de reunió per a la gent interessada a fer un viatge a Eivissa.
- Escriure el teu curriculum vitae per tal d'adjuntar-lo a una sol·licitud de treball.
- Escriure una sol·licitud per demanar una subvenció econòmica a l'ajuntament a fi de poder realitzar una sèrie d'activitats culturals al teu centre.
- Escriure els anuncis publicitaris de la revista del teu centre.
- Deixar un missatge al contestador automàtic d'una oficina d'assistència tècnica.

EL TALLER LITERARI

PRESENTACIÓ I EVOLUCIÓ DELS PERSONATGES

ACTIVITAT 1

PRESENTACIÓ DELS PERSONATGES	EL MATEIX PERSONATGE	UN ALTRE PERSONATGE	INDIRECTAMENT ACTUANT
LLÀTZER COSTA	X		
EL PARE		X	
LA MARE, TERESA		X	
LA GERMANA, LLÚCIA		X	
EL SENYOR PASQUAL		X	
JOSEP LLUÍS		X	
ISMAEL		X	
SERAFÍ		X	

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a treballi el concepte de personatge pla, personatge rodó.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexioni sobre el fet que tots som personatges rodons, és a dir, que evolucionem a mesura que passa el temps. Per això proposem tres situacions perquè l'alumne/a se n'adoni de l'evolució que ha pogut experimentar al respecte.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ EL MISTERI D'ELX

QÜESTIONS

a) Que no l'abandonen:

Us pregue no em volgueu deixar

puix tant em mostreu amar

b) Perquè en el santoral el 15 d'agost se celebra la festivitat de l'assumpció de la Mare de Déu.

c) Són acotacions. Tenen la funció de donar instruccions sobre l'espai escènic (acotacions escèniques) o sobre aspectes de la interpretació (acotacions d'actuació).

ACTIVITAT 1

Els personatges que hi apareixen: *Maria* i *les Maries* són presentades, si seguim l'esquema explicat, indirectament actuant. En aquest cas, a més, els personatges són presentats mitjançant l'acotació amb què s'inicia l'*Acte de la vespra*.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ PREVENCIÓ I DETECCIÓ PRECOÇ DEL CÀNCER DE PULMÓ ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 5

PER UN FUTUR VERD!

UNA CAUSA, UN PERSONATGE: VANDANA SHIVA

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana així com el coneixement i interacció amb el món físic.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- Ajudar l'alumnat a sentir interès i preocupació pel medi ambient.
- Valorar el medi natural com a recurs i element important en la qualitat de vida dels grups humans.
- Analitzar les causes reals dels problemes ambientals.
- Inculcar noves pautes de comportament respecte del medi ambient.
- Valorar la qualitat del seu entorn.
- Rebutjar l'explotació abusiva dels espais naturals per les activitats econòmiques.

ELS RECURSOS NATURALS

ACTIVITAT 1

	V	F
La majoria de matèries primeres provenen dels països del Tercer Món	x	
Moltes vegades els abocadors no reuneixen les condicions necessàries i apareixen problemes ambientals	x	
Es qualifiquen com a residus tòxics tots aquells residus industrials nocius per als éssers vius i el seu entorn	x	
L'alta toxicitat dels residus dels països industrialitzats no és desconeguda per la població del Tercer Món		x
El paper es fabrica a partir de cel·lulosa vegetal i, per tant, no s'utilitzen arbres com a primera matèria		x
El reciclatge de les llaunes és molt important per a l'aprofitament de primeres matèries	x	
Amb el reciclatge dels plàstics no estalviem primeres matèries (petroli)		x
Per reciclar les escombraries la millor solució és seleccionar-les prèviament	x	
Els materials mixtes com ara el tetrapack, bosses d'aperitiu, etc..., no es poden reciclar	x	
Fer menys escombraries no és la solució del problema dels abocadors i del reciclatge		x

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- ¿L'eliminació de la quantitat de residus –que cada vegada és més gran– és de fàcil solució o ***aquesta eliminació produïx problemes al medi ambient que són difícils de resoldre?***
- ¿Els països d'Àfrica es neguen a acceptar els diners que els països desenvolupats els ofereixen per convertir-se en abocadors o pel contrari ***s'han de decidir entre el verí o la pobresa?***
- ***¿És important que la recollida selectiva d'escombraries es tinga en compte*** o no cal seleccionar els residus per a reciclar-los?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

Ací l'alumnat pot fer activitats d'observació i coneixement crític de l'entorn immediat: la classe, l'escola, la casa, el barri; i a partir d'aquestes activitats exercirà el seu dret a opinar sobre tot allò que considere erroni i pugui, d'alguna manera, ajudar a transformar.

Una activitat que proposem és que per grups recorreguen el barri i facen fotos als aspectes positius (conservació, millora i neteja de carrers, places, monuments, aparcaments, etc) i als aspectes negatius (manca de serveis mínims i bàsics, brutícia, etc) que s'hi troben; després faran, amb aquest material, una exposició al Centre on cada foto tinga el seu peu de pàgina explicatiu d'allò que han fotografiat i per què ho volen lloar o denunciar.

Si l'activitat es planteja a nivells més generals: poble o ciutat, Natura, etc, caldrà que paren esment sobre els fenòmens de contaminació, desertificació, disminució de l'ozó, esgotaments de recursos naturals i extinció d'espècies, etc.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumnat redacte un text on pose en pràctica les característiques ja estudiades del text explicatiu a propòsit de la informació que haurà buscat a internet, i que trobarà sobretot en pàgines oficials com la de la Conselleria de Medi ambient.

LES PARAULES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari del mar, la muntanya, el camp i els fenòmens meteorològics.
- Reconèixer les paraules que conformen un camp semàntic.

■ EL MAR, LA MAR. LA MUNTANYA. EL CAMP. ELS FENÒMENS METEOROLÒGICS

ACTIVITAT 1

A la imatge apareixen aquests elements que els serviran per poder redactar un text descriptiu del paisatge: Muntanya, penya-segat, mar, vaixell, port, ones, illot, llaurador, aixada, solcs, arbre, fes, cim, senderola.

ACTIVITAT 2

golf, gregal, drassana, puig, rostoll, calitja, escull, cavalló, fondalada, gebre.

ACTIVITAT 3

Boira, rosada, llegó, aixada, corbella, arc de Sant Martí, cim, mull-mull, ponent, granissada.

ACTIVITAT 4

Migjorn, broma, costa, carena, ponent, reg, fred, boirina, onada, vall.

ACTIVITAT 5

Amb esta activitat es pretén que l'alumnat interprete els mapes del temps com si fos un presentador de televisió. Aquestes paraules apareixen com a símbols als mapes: Sol, núvols, pluja, bancs de boira, neu, vent de llevant, ruixat, clarianes, mar grossa.

ACTIVITAT 6

∞	M	A	F	G	I	T	C	E	B	R	∞
C	O	N	R	E	U	A	O	M	G	E	I
M	A	R	O	E	M	G	L	E	S	E	O
T	R	E	S	T	A	L	L	A	D	O	R
C	E	T	T	O	M	B	I	A	A	B	I
S	G	M	O	E	A	I	T	M	I	R	A
L	A	L	L	I	D	D	A	D	O	B	I
G	D	U	L	L	A	U	R	A	R	A	L
M	O	A	N	E	R	R	A	T	R	A	C
T	R	E	U	N	A	R	E	I	C	O	M
∞	A	U	N	V	A	S	S	A	L	L	∞

Endevinalla:

M'agite, brame i marege;
sóc tomba, abisme i mirall,
i d'igual manera tracte
un rei com un vassall.

(La mar)

ELS CAMPS SEMÀNTICS

ACTIVITAT 7

Resposta lliure. Per exemple:

- Pastissos, arròs, vedella, cogombre, truita, gambes...
- Cap, l'orella, el queixal, l'estómac, l'esquena, el peu...
- Metge, forner, carnisser, sabater, advocat, arquitecte...
- Jersei, bufanda, mitjons, gavardina, sabates, calçotets...
- Cinema, teatre, circ, concert, òpera, ballet...
- Gener, març, maig, juliol, setembre, agost...
- Prestatgeria, cadira, taula, llit, calaixera, sofà...
- Bolígraf, llibreta, llibre, estoig, llapis, motxilla...
- Groc, verd, blau, roig, taronja, morat...
- Tornavís, martell, clau, metre, tenalles, pinzell...

ACTIVITAT 8

Els menjars, el cos humà, els oficis-professions, la roba, els espectacles, els mesos de l'any, els mobles, el material escolar, els colors, les eines.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: DESCRIBRE I

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura descriptiva.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne assolisca el concepte de seqüència ja treballat en la unitat 1 a partir d'un text en què predomina la descripció. Al text Els vampirs apareixen, però, altres seqüències, fonamentalment explicatives, que pretenen il·lustrar la descripció que s'hi realitza, la dels vampirs. És el cas de l'últim paràgraf.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reconega el fet que en tota descripció l'organització de la informació apareix de forma jerarquizada. En el cas de la descripció dels vampirs, aquesta és total tant en el pla físic i de l'hàbitat com en el psicològic i dels costums.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text descriptiu tenint en compte l'esquema proposat.

LES EINES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Usar correctament les regles de l'accentuació.
- Conèixer el significat de les paraules amb accent diacrític.
- Formar el nombre de substantius i adjectius.

■ L'ACCENTUACIÓ GRÀFICA. L'ACCENT DIACRÍTIC

ACTIVITAT 1

El/la professor/a llegirà en veu alta les paraules perquè els/les alumnes es fixen bé en la pronúncia de cada vocal.

allò, arròs, calorós, cançó, cèntim, cérvol, còpia, deliciós, dèria, depòsit, discussió, dòmino, éreu, esfèric, espés, fórmula, gènere, glòria, inclòs, interès, oració, préstec, puré, règim, ressò, sòlid, tauró, tèrbol, tómbola, vinté.

ACTIVITAT 2

accident, això, algun, anàreu, artilleria, bromes, café, capseta, cinturons, consell, degà, duia, eixiran, encés, església, hivern, inútil, joia, monòton, mosca, palau, pànic, pel·lícula, pèrdua, pèsol, plàtan, prémer, quilòmetre, racó, revés, sentència, tècnica, timó, trajectòria, ullera, víctima, violí.

ACTIVITAT 3

Amb esta activitat es pretén que l'alumnat se n'adone de la diferència de significat de les paraules segons tinguen o no accent diacrític.

ACTIVITAT 4

- Mes, és.
- mòlt.
- Óssos, pèls.
- Dona, mora, ma, te, nét.
- venen.
- Mon, té, son.
- Res, déu.

ACTIVITAT 5

- El meu cosí ha heretat molts béns de la seua dona.
- Quan li vaig preguntar si volia anar de vacances fora d'Espanya, em contestà ràpidament que sí.
- Jo sóc de l'opinió que molta de la gent que pren molt el sol, no fa un bon ús de les cremes solars.
- La setmana passada es féu una exposició sobre els déus de l'antic Egipte. Hi acudí molta més gent de la que esperaven.
- Hi ha pocs óssos al món, per això el meu nét vol visitar els que té el zoo de València.
- Per adornar el pastís de móres hauràs de posar el sucre ben mòlt.
- Encara són les deu de la nit i ja té molta son, però haurem d'esperar els meus amics que vénen de fora.

ACTIVITAT 6

El/la professor/a llegirà en veu alta les oracions i farà èmfasi en la pronúncia de les obertes. Després els/les alumnes podran corregir el dictat al seu llibre.

EL SINTAGMA NOMINAL IV: EL NOMBRE

ACTIVITAT 7

Afigen -s	→	desigs, nous, records, ordinadors, índexs,
Afigen -ns	→	camins, comuns, raons
Canvien -a per -es	→	prestatgeries, problemes.
Afigen -os	→	boscós, braços, despatxos, gustos, peixos, mixtos, reflexos, textos, sanvitxos.
Són invariables	→	cactus, dilluns, llapis, temps.

ACTIVITAT 8

algues, andalusos, annexos, audaços, barnussos, bessons, boges, botons, càries, cinturons, comerços, compromisos, creus, dimarts, discs/os, doctors, empatxs/os, erres, esquinqos, fàbriques, finques, frondosos, germans, grisos, gusts/os, italiana, llaços, lluços, mesos, mis, papàs, rajos/raigs, refrescs/os, tabús, trapezistes, trompetes, ungles, vagues, ventalls, amigues, contigües, corretges, figures, llen-gües, lletges, llotges, natges, paraigües, pasqües, piques, plaques, places, pluges, puges, races, roques, roges, traques, vaques, ventrí-loqües.

ACTIVITAT 9

MASCULÍ SINGULAR	FEMENÍ SINGULAR	MASCULÍ PLURAL	FEMENÍ PLURAL
aeri	aèria	aeris	Aèries
nebot	neboda	nebots	Nebodes
nu	nua	nus	Nues
depriment	depriment	depriments	depriments
precoç	precoç	precoços	Precoces
tendre	tendra	tendres	tendres
còmode	còmoda	còmodes	còmodes
aragonés	aragonesa	aragonesos	aragoneses
jutge	jutgessa	jutges	jutgesses
fondo	fonda	fondos	fondes
redó	redona	redons	redones
hereu	hereva	hereus	hereves
africà	africana	africans	africanes
ros	rossa	rossos	rosses
viu	viva	vius	vives
alié	aliena	aliens	alienes
ambigu	ambigua	ambigus	ambigües
necessari	necessària	necessaris	necessàries
boig	boja	bojos	boges
neuròleg	neuròloga	neuròlegs	neuròlogues

ELS PARLANTS

■ LLENGÜES EN CONTACTE (I)

ACTIVITAT 1

1) b; 2) b; 3) c; 4) a; 5) c; 6) a; 7) b; 8) Resposta oberta, segons la competència lingüística de l'alumne.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre les diferents situacions que es poden produir en una societat amb llengües en contacte.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre el concepte de bilingüisme; que se n'adone que el concepte no pot tenir un abast social, i que només es pot donar, encara que també és ben improbable, en l'àmbit individual.

EL TALLER LITERARI

■ ELS PERSONATGES PRINCIPALS I SECUNDARIS. LA FUNCIÓ ACTANCIAL

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre els conceptes de personatge principal i personatge secundari a partir d'un text en què clarament hi ha un personatge principal, la iaia de vuitanta anys, i dos secundaris, la Marta i la Maria.

ACTIVITAT 2

- a) L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne aplique l'esquema d'una funció actancial al text que proposem: Friedrich vol aconseguir entrar al refugi.
- b) Subjecte A: Friedrich
Objecte B: Entrar al refugi.
Ajudants: Els personatges que es troben dins del refugi.
Oponents: El senyor Resch i la seua ideologia nazi.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a se n'adone que diàriament és el subjecte de diverses funcions actancials i per això li proposem tres funcions perquè a partir d'una d'elles realitzen un treball de classe.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

AUSIÀS MARCH

QÜESTIONS

a) En el text 1, l'autor compara els seus sentiments cap a l'estimada amb diferents situacions de la vida quotidiana: amb el vaixell que ha de tornar al port, amb els vents, amb la cassola al forn...

En el text 2 es mostra turmentat, com si es tractara d'una malaltia, per l'absència de la seua estimada.

En tots dos casos els poemes estan dirigits a la seua estimada.

b) La metàfora és una figura retòrica de tipus semàntic que implica la substitució d'un element A, o fonament de la metàfora, per un element B. En la poesia d'Ausiàs March de temàtica amorosa, per tractar-se de relacions clandestines, la metàfora és un recurs continuat per tal d'amagar tant els sentiments com la identitat de l'estimada. En aquest sentit cal destacar els "senyals" com és el cas de Plena de seny del text 2, d'acord com feien els trobadors.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ACTIVITAT 2

Subjete A: el jo líric (Ausiàs March)

Objecte B: l'estimada

Ajudants: el desig carnal

Oponents: la moral religiosa.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ CAMPANYA MUNDIAL PER A PLANTAR 1.000 MILIONS D'ARBRES ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 6

CONEIXEM EL COS... PREPAREM EL COR

UNA CAUSA, UN PERSONATGE: WILLIAM SHAKESPEARE

Es desenvolupa amb aquest apartat les competències social i ciutadana, cultural i artística, així com el coneixement i interacció amb el món físic.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Valorar tota persona, eliminant discriminacions, especialment per raons de sexe.
- b) Reflexionar sobre els problemes que es deriven dels canvis físics que es produeixen en l'adolescència.
- c) Afavorir la comprensió dels canvis que es produeixen.
- d) Analitzar els aspectes diferencials i les formes de manifestar-se en cada etapa evolutiva.
- e) Reflexionar sobre els problemes de l'autoestima i la relació amb els altres.
- f) Reconèixer i respectar pautes de conducta sexual diferents.

CONEIXEM EL COS... PREPAREM EL COR

ACTIVITAT 1

	V	F
El desig de ser un xic li va sorgir a Júlia quan va començar a fer el canvi	x	
La pubertat la passa tothom a la mateixa edat		x
Els xics tarden un parell més d'anys que les xiques a fer-se hòmens	x	
Els estrògens i la progesterona són les hormones sexuals femenines	x	
En la temporada del canvi la protagonista estava molt tranquil·la		x
Només les xiques fan canvis en la pubertat		x
La Gènia de la Menstruació va eixir d'un nuvolot infernal	x	
El cos de la protagonista va canviar, tenia més musculatura i pèls per tot el cos	x	
A la protagonista no li va costar gens decidir-se sobre si continuava sent xica o xic		x
Les diferències entre homes i dones no són gaire accentuades	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- *¿La sexualitat ha sigut – i continua sent – un tabú*, o pel contrari tot el món parla d'ella lliurement?
- *¿L'aparició de les noves hormones en l'adolescència, pot causar gran varietat de canvis d'humor* o emocionalment tot continua igual?
- ¿Tots els/ les adolescents estan satisfets/es del seu aspecte físic o, en general, *els agrada poc la seua aparença*?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. En aquesta activitat caldrà incidir en el fet que l'alumnat adopte una actitud positiva per a reconèixer l'existència de conflictes personals i de relació. Caldrà que valore la riquesa de la comunicació amb altres persones, el diàleg, com a mitjà per a resoldre eixos conflictes. La comunicació exigeix que l'alumne i l'alumna treballen l'autoestima i la reflexió personal; que expresen amb claredat els seus pensaments i sentiments; i que escolten, observen, ajuden i s'interessen per les altres persones. Caldrà, doncs, que reflexionen sobre la importància de les relacions interpersonals d'amistat i d'intimitat.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

LES PARAULES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Ampliar el vocabulari dels aparells reproductors i de les relacions afectives entre persones.
- Reconèixer les paraules antònimes i conèixer els diferents tipus d'antonímia.

■ APARELL REPRODUCTOR FEMENÍ. APARELL REPRODUCTOR MASCULÍ. RELACIONS AFECTIVES

ACTIVITAT 1

Ovari, úter, testicle, espermatozou, gelós, poligàmia, hormona, amor, sensual.

ACTIVITAT 2

Tendresa, parelles de fet, inseminació artificial, apassionada, feliç, honesta, afectuosa, divorci, òvul, trompa de fal·lopi, úter.

ACTIVITAT 3

Divorci, òvul, afectuós, separació, gland, infertilitat, sincer, gelosia.

ACTIVITAT 4

Les paraules que han de buscar són: parella, apassionat, eròtic, gelós, sexual, separació, sensual, honest, sincer.

P	A	R	A	U	L	E	S	O	D
A	M	O	R	S	E	T	N	I	Z
S	I	L	L	E	S	S	I	C	T
R	E	C	N	I	S	E	E	A	C
N	D	N	R	E	S	N	N	R	I
A	P	A	S	S	I	O	N	A	T
O	A	E	N	U	S	H	A	P	O
B	R	I	E	M	A	M	E	E	R
S	E	T	E	G	E	L	O	S	E
N	L	I	E	M	Q	U	I	N	Z
E	L	A	U	X	E	S	A	N	Y
S	A	N	O	H	A	V	I	E	M

La tornada de la cançó comença així: Paraules d'amor, senzilles i tendres, no en sabíem més, teníem quinze anys, no havíem...

ACTIVITAT 5

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat realitzi un text descriptiu, utilitzant el vocabulari proposat i les característiques pròpies d'aquesta tipologia textual.

■ RELACIONS SEMÀNTIQUES ENTRE ELS MOTS: L'ANTONÍMIA ■

ACTIVITAT 6

- Alegria	-	tristesa
- Clar	-	fosc
- Comprar	-	vendre
- Entrar	-	eixir
- Fort	-	feble
- Gegant	-	nan
- Jove	-	vell
- Home	-	dona
- Mai	-	sempre
- Res	-	tot

ACTIVITAT 7

- mascle / femella: complementarietat.
- Gran / menut: gradació.
- Comprar / vendre: reciprocitat.
- Cara / creu: complementarietat.
- Matar / morir: reciprocitat.
- Ample / estret: gradació.
- Donar / rebre: reciprocitat.
- Cert / fals: complementarietat.
- Mare / fill: reciprocitat.
- Mort / viu: complementarietat.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: DESCRIBRE II

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura descriptiva.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifique a partir d'un text concret les característiques gramaticals pròpies dels textos descriptius. En el text *Ciència ficció* trobem:

- Verbs: expressats en passat o imperfet (*eren, destacava, va aparéixer...*)
- Adjectivació abundantíssima: *negres i silenciosos, verd intens, grisenques i blavoses...*
- Expressions modals com: *quasi real, cúmul de sensacions auditives, olfactives i tàctils...* i expressions locatives com: *d'un costat a l'altre*.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi la diferència entre la descripció física i la descripció psicològica dels personatges i siga capaç de reconèixer els trets característics de cadascun a partir d'una imatge per la qual cosa proposem una activitat interdisciplinària amb l'àrea de plàstica.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexioni sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text descriptiu a partir de la proposta que els oferim.

LES EINES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Utilitzar correctament la dièresi.
- Diferenciar entre verbs copulatius i verbs predicatius.
- Conèixer el significat de les parts que configuren les formes verbals.

LA DIÈRESI

ACTIVITAT 1

- La dièresi marca la pronúncia de la "u" de la paraula "eqüestre".
- La paraula "mei-tat" té dues síl·labes i la paraula "ve-ï-na" en té tres.
- La paraula "fe-ien" té dues síl·labes i la paraula "llu-ï-en" en té tres.

ACTIVITAT 2

ungüent	pingüí	suïssa	Biscaia	roïna
diürn	peüc	coques	reduïa	xemeneia
ubiqüitat	pigues	països	ciutadana	agraïes
oïm	pausa	aqüeducte	increïble	tenia
continuïtat	maleïen	llaüt	roques	circuit

ACTIVITAT 3

Pronunciem la u de qüe, qüi, güe, güi	Trenca el diftong	la "i" consonàntica sona com a vocal
Ungüent, pingüí, ubiqüitat, aqüeducte	Suïssa, roïna, diürn, peüc, països, oïm, increïble, continuïtat, llaüt.	Reduïa, agraïes, maleïen

ACTIVITAT 4

reincidir (4)	suís (2)	delfinàrium (5)	Màrius (3)
europisme (5)	agrairia (5)	coincidència (6)	veí (2)
egoista (4)	intrauterí (5)	pòdium (3)	
altruista (4)	país (2)	contraindicació (7)	lluïnt (2)
beneir (3)	egoisme (4)	Lluís (2)	Pius (2)

ACTIVITAT 5

Aïllar, arcaisme, arruïnat, cocaïna, coincidència, decaïment, delinqüent, destruiran, diürètic, diürn, ensaïmada, europeisme, geniüt, heroïna, jesuïta, maleint, produiria, qüestió, reimpressió, reingressar, seduiré, terraqüi, traduït, traïdor, trair, transeünt.

ACTIVITAT 6

- Raül i Lluïsa han decidit anar de viatge a Suïssa amb els veïns Màrius i Eloïsa.
- Isaïes mirava de reüll el seu amic Ramon que intentava seduir la seua nòvia Amèlia mentre conduïa amb gran destresa el cotxe que acabava de comprar a Itàlia.
- He comprat un llaüt per al meu fill Carles i una viola per la meua filla Núria en una fàbrica d'instruments de corda que es troba a l'eixida de València.
- Agrairia que els meus amics portaren raïm i préssecs per a les postres
- No m'agrada dormir amb peücs.
- Això que déiem l'altre dia quan trobàrem la dona mora m'han dit que no és cert.
- La cafeïna produïx un gran nerviosisme.
- És molt egoista, té tot el que desitja i no vol reconèixer-ho.
- Ahir mentre traduïa llatí, vingué a ma casa l'arquitecte que esta fent l'aqüeducte a Castelló i em portà uns plànols que li havia encarregat el meu germà.
- Aquestes pasqües aniré a Biscaia per substituir el lingüista Saül.

■ EL SINTAGMA VERBAL: CONSTITUENTS.

NUCLI: CARACTERÍSTIQUES DEL VERB

ACTIVITAT 7

- Els ciutadans protesten per la congelació dels sous.
- La gota freda ha produït nombroses inundacions en els territoris de la costa.
- El preu de la gasolina és cada dia més car.
- Les tendències de la moda inflüixen molt en el comportament dels joves.
- Les aigües del riu semblen un espill.

ACTIVITAT 8

- Aquelles xiques tan altes semblen jugadores de bàsquet. (atributiva)
- No tots tenim tanta sort. (predicativa)
- Els cucs de seda esdevenen papallones. (atributiva)
- Hui visitarem el Museu de les Ciències. (predicativa)
- La porta d'entrada a la casa està oberta. (atributiva)
- El teu amic escoltà atentament els meus problemes. (predicativa)
- Aquest filet és de vedella. (atributiva)

ACTIVITAT 9

- Comprí: Primera persona, singular, pretèrit perfet simple, indicatiu, actiu, perfectiu. / Demanàreu: segona persona, plural, pretèrit perfet simple, indicatiu, actiu, perfectiu.
- Cosiran: tercera persona, plural, futur, indicatiu, actiu.
- Fem: primera persona, plural, present, indicatiu, actiu, imperfectiu.
- Apaga: segona persona, singular, imperatiu, actiu.
- Va ser escrit: tercera persona, singular, perfet anterior perifràstic, passiu, perfectiu.

ACTIVITAT 10

PARTICIPI	GERUNDI
Barrejat (barrejar: primera conjugació)	batent (batre: segona conjugació)
Collit (collir: tercera conjugació)	cosint (cosir: tercera conjugació)
Concebut (concebre: segona conjugació)	
Conduït (conduir: tercera conjugació)	dormint (dormir: tercera conjugació)
Defensat (defensar: primera conjugació)	
Dit (dir: segona conjugació)	escopint (escopir: tercera conjugació)
Dut (dur: segona conjugació)	estudiant (estudiar: primera conjugació)
Escoltat (escoltar: primera conjugació)	naixent (nàixer: segona conjugació)
Fet (fer: segona conjugació)	ofegant (ofegar: primera conjugació)
Menjat (menjar: primera conjugació)	passejant (passejar: primera conjugació)

ELS PARLANTS

■ LLENGÜES EN CONTACTE (II)

ACTIVITAT 1

1) c; 2) a; 3) b; 4) b; 5) b; 6) b; 7) c; 8) b.

ACTIVITATS 2 3

L'objectiu d'aquestes activitats és que l'alumne reflexione sobre el concepte de diglòssia (total i parcial) i que se n'adone que la situació que pateix la nostra Comunitat és la de diglòssia parcial.

EL TALLER LITERARI

■ LA POESIA

ACTIVITAT 1

Les qüestions que es plantegen en aquesta activitat pretenen introduir l'alumne en les característiques generals de la poesia en relació amb altres gèneres.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reconega i identifiqui els conceptes d'estrofa, metre i rima a partir del poema *Cançó de la lluna* de Vicent Andrés Estellés.

- El poema està format per versos heptasíl·labs, característica del romanç.
- El poema està format per nou estrofes de quatre versos cadascuna.
- La rima de les estrofes és assonant i el seu esquema és: lliure a / lliure a.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a elabore un poema i que desmitifiqui la seua visió de la poesia. Per aquesta raó els recordem que en poesia no cal parlar de temes, necessàriament, grandiloqüents ni transcendents; i que existeixen gèneres poètics actuals que potser s'acosten més al caràcter lúdic que qualsevol joc literari pot presentar. Amb aquesta intenció, els proposem tres títols que afavoreixen la transgressió poètica.

ACTIVITAT 4

Amb el joc dels rodolins els/les alumnes s'acostaran l'aspecte lúdic de la literatura i en construir rodolins treballaran el concepte de rima.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ JOAN ROÍS DE CORELLA

QÜESTIONS: TEXT 1

- a) Roís de Corella proposa triar la dona a qui estimes ja que en cas de llançar-la la vida no tindria sentit ja que la seua il·lusió s'hauria acabat amb ella.
- b) Sí, pel tractament que li ret: "vostra majestat", "vostra excel·lència", "vostra senyoria"...
- c) Hipèrbole: Figura de dicció en què l'expressió és una exageració evident.

El text es troba farcit d'hipèrboles basades en l'exaltació exagerada de la figura del príncep de Viana i en la humilitat, per contrast, que l'emissor del text mostra. Exemples:

- *Espill en el qual el saber divinal es representa.*
- *Perquè el més savi dels homes ha de senyorejar.*
- *En mostra del meu poc avisat estil, i, amb temerosa mà"*

QÜESTIONS: TEXT 2

- a) Resposta oberta.
- b) Resposta oberta.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ACTIVITAT 2

Metre: En la primera part es tracta de versos decasíl·labs. En la segona part apareixen tres estrofes de cinc versos i el metre és 8-4-8-4-8.

Pel que fa a la rima, la primera part és: ABBA, CDDC, EE. i en la segona part la rima de cadascuna de les estrofes és: ababc.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ L'AMOR ADOLESCENT

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 7

EL CONSUM EN MASSA, UN FET RECENT

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: BERNARD ARNAULT ■

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana així com l'autonomia i iniciativa personal.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Conèixer la història de la societat de consum i de les associacions de consumidors/es.
- b) Reflexionar sobre els diferents comportaments del consumidor/a en la vida quotidiana.
- c) Reflexionar sobre el fet d'actuar com a consumidor/a responsable.
- d) Analitzar i interpretar els missatges que la societat de consum produeix.
- e) Valorar la importància de participar en les associacions de consumidors/es.

■ EL CONSUM EN MASSA, UN FER RECENT ■

ACTIVITAT 1

	V	F
Consumir és una acció que totes les persones fem, siga quin siga el nostre origen, la nostra cultura o les nostres idees	x	
En les primeres civilitzacions es limitaven a consumir aire, aigua i aliments	x	
Amb el pas del temps el significat del concepte consumir no ha canviat		x
La societat de consum es caracteritza pel fet de disposar de productes que no sempre responen a les necessitats bàsiques dels usuaris	x	
En la societat de consum els productors, valent-se de la publicitat, creen la necessitat de compra als consumidors i les consumidoras	x	
La societat de consum situa els individus dins una roda on cada cop tenen menys necessitats i han de consumir menys		x
No consumir representa per a molts una frustració	x	
Van haver de passar pocs anys fins que els governants van reconèixer els drets dels consumidors		x
La ràdio, la televisió i la premsa han sigut uns elements negatius per a la societat de consum		x
Només quan sigues conscient que el consum és un problema que afecta els individus, la societat i el Planeta, seràs un bon consumidor	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- *Els hòmens i les dones de les primeres civilitzacions eren nòmades perquè no havia aparegut l'agricultura* o pel contrari va ser l'agricultura la que ocasionà que anaren d'un lloc a altre?
- *Les cooperatives distribueixen els productes amb més bones condicions de preu i qualitat* o el que fan és encarir-los?
- Els anuncis dels mitjans de comunicació expliquen detalladament per a què serveix un producte o pel contrari *la majoria no ens en donen quasi informació?*

ACTIVITAT 4

Resposta oberta. L'objectiu d'aquesta activitat és intentar que l'alumne/a reflexione sobre el fet que, en el moment actual, ens trobem en una societat de consum amb un fort desenrotllament de les tècniques de venda, publicitat, *merchandising* (forma de col·locar el producte en el punt de venda per aconseguir que el consumidor compri per impuls), etc. I és per això que gastem molts diners en productes inútils i de pèssima qualitat. Caldrà que l'alumne/a reflexione sobre la necessitat de realitzar una compra equilibrada, amb un determinat pressupost, d'exigir productes millors, que no siguin perillosos, que duren més, que s'eviti la producció de quantitats enormes d'excedents, que es controle el consum d'energia i el reciclatge de les primeres matèries, que aprengui a alliberar-se de la pressió publicitària i que valore quines són les seues necessitats reals. D'aquesta manera podrem aconseguir el perfil del bon consumidor que va fixar la I.O.C.U. (Organització Internacional d'Associacions de Consumidors) el 1980 amb els següents trets:

Coneixement crític, acció i conseqüències, responsabilitat social, responsabilitat ecològica i solidaritat.

LES PARAULES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari dels aliments.
- Diferenciar entre paraules monosèmiques i polisèmiques.

ELS ALIMENTS

ACTIVITAT 1

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat interprete un personatge utilitzant el vocabulari de la unitat. El professor/a intentarà que el nombre d'alumnes que participe siga el més gran possible. L'activitat es podrà fer per parelles o per grups.

ACTIVITAT 2

Activitat oberta. Amb aquesta activitat es pretén conèixer els hàbits alimentaris de l'alumnat.

ACTIVITAT 3

Farina, tomaques, encisam, ous, oli, entrepans, cireres, cebes, xurros, creïlles.

ACTIVITAT 4

Pernil, moll, bacallà, sopada, alvocat, cigró, fideu, pastís, fuet, pinya.

ACTIVITAT 5

Els alumnes escriuran paraules del vocabulari per assolir els coneixements adquirits i el professor/a podrà afegir-ne d'altres que considere necessàries.

ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: dacsa, safanòria, espinac, carxofa, carabassó, all, cigró, llentilla, rave, blat.

E	T	I	N	C	D	A	C	S	A	A	L	M
A	V	R	C	G	A	L	I	B	A	P	L	E
L	L	A	A	P	L	E	G	R	L	D	E	I
N	S	E	R	S	L	T	R	I	C	A	N	B
E	N	S	A	F	A	N	O	R	I	A	T	A
R	R	E	B	G	L	A	P	O	R	T	I	E
C	O	R	A	O	N	A	I	N	O	S	L	O
C	R	E	S	P	I	N	A	C	E	I	L	N
I	R	E	S	G	I	A	F	O	X	R	A	C
N	A	N	O	I	C	A	P	E	L	L	A	_

Endevinalla:

Tinc amarga la pell,
per dins estic ben arreglà
porte corona i no sóc rei,
ni regina ni capellà.

(La magrana)

■ LES RELACIONS SEMÀNTIQUES ENTRE ELS MOTS: LA POLISÈMIA I LA MONOSÈMIA

ACTIVITAT 7

- Establiment públic de crèdit.
- Conjunt de branques i fulles que formen la part superior de l'arbre.
- Persones.
- Seient llarg on caben algunes persones.
- Trofeu.
- Part del cos humà.
- Conjunt de peixos d'una mateixa espècie.
- Got de beure amb peu.
- Obertura d'un recipient.

ACTIVITAT 8

Resposta oberta. Per exemple:

- **serra**: conjunt de muntanyes / eina de treball.
- **Coll**: part del cos / part estreta d'una botella.
- **Llengua**: part del cos / idioma.
- **Monitor**: Element d'un ordinador / encarregat d'un grup d'alumnes.
- **Canya**: part d'una bota / instrument de pesca.
- **Atracció**: número d'un espectacle / afinitat entre dues persones.
- **Agulla**: instrument per a cosir / element d'un rellotge.
- **Martell**: os de l'oïda / eina de fuster.
- **Punt**: signe ortogràfic / unitat de compte en molts jocs.
- **Fiar**: confiar en algú / vendre sense cobrar al comptat.

ACTIVITAT 9

Preguntar, respondre, confessar, aconsellar, suggerir, opinar, recitar, contar.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: ARGUMENTAR I

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura argumentativa.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifique la tesi d'una argumentació a partir d'un text concret. En el cas del text *Més temps per als fills* la tesi es troba en l'últim paràgraf:

"És imprescindible trobar prompte solucions perquè els avanços del món modern no provoquen un retrocés en les relacions entre pares i fills".

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifique en el text *Més temps per als fills*, els quatre tipus d'arguments fonamentals:

- a) – Analogia: primer paràgraf.
- Autoritat: segon paràgraf
- Quantitat: tercer paràgraf, des del principi fins a "que els dediquen més temps".
- Qualitat: tercer paràgraf de "Els xiquets i xiquetes entrevistats..." fins al final del paràgraf.
- b) Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text argumentatiu tenint en compte que aquest ha de presentar necessàriament una tesi i uns arguments que l'avalen.

LES EINES

Els objectius que es persegueixen en aquest apartat són:

- Aplicar correctament les regles de l'apostrofació i la contracció.
- Utilitzar els temps simples dels verbs de la primera conjugació.

L'APÒSTROF I LA CONTRACCIÓ

ACTIVITAT 1

Els articles EL, LA i la preposició DE s'apostrofen davant de **VOCAL** i de **HAC** muda.

No s'apostrofen davant **CONSONANT**, **HAC** aspirada i davant **"I" / "U"** consonàntiques.

ACTIVITAT 2

- S'apostrofen: L'estiu, l'humanisme, l'abric, l'ajudant, l'urbà, l'institut, l'1, l'oest, l'hivern, l'indi, l'arbre, l'estoig, l'ordinador, l'11, l'eslip.
- No s'apostrofen: el 2, el stop, el hall, el iugoslau, el iode.

ACTIVITAT 3

- S'apostrofen: l'herba, l'hora, l'amiga, l'egua, l'illa, l'ungla, l'única.
- No s'apostrofen: la il·lusió, la essa, la higiene, la humanitat, la hipòtesi, la hiena, la universitat, la anormalitat, la una, la italiana.

ACTIVITAT 4

l'esmòquing, l'Adelaida, la asimetria, l'eina, la Immaculada, l'espàrrec, l'espínac, la hac, el 13, l'urna, la indústria, l'esmorzar, la humilitat, la humitat, la il·luminació, el iogurt, l'hospital, l'hoquei, l'una i l'altra, l'handbol, l'1, l'americà, la ira, la hisenda, la una i quart, la ela, l'Isidre, la inauguració, la inclinació, el ioga, l'autor, la Haia, l'heroi, la informàtica, l'aprenentatge, l'univers, l'oratge, la immensitat, l'estoc, l'illa, la host, l'orella, l'Índia, l'immens, l'informàtic.

ACTIVITAT 5

- No s'apostrofa **DE**: reixa de metall, tintura de iode, davant de erra, de una a tres i mitja.
- S'apostrofa **DE**: meló d'Alger, taula d'hospital, uniforme d'infermer, l'autor d' "El falcó Maltés", gàbia d'hàmsster.

ACTIVITAT 6

- He quedat a la una amb el iugoslau per anar a la universitat.
- Aniré a casa la iaia per buscar la disfressa de hippy.
- Les assignatures que més m'agraden són l'anglès i la història.
- L'11 d'abril eixirem d'excursió.
- La il·lusió de la meua vida és assistir a una sessió de ioga.
- Aniré a l'Índia de vacances d'estiu.
- La anormalitat de la situació ens obligà a botar-nos el stop.
- La Irene diu que no li agrada el pastís de iogurt.
- Hem assistit a l'estrena d' *"El verí del teatre"*, de l'autor valencià que més m'agrada.
- La infermera posava la injecció amb més delicadesa que l'infermer.

ACTIVITAT 7

- L'institut del meu poble està situat prop de l'hospital i l'alarma de l'ambulància quan entra al recinte molesta els professors per impartir l'assignatura del moment.
- He anat a ca l'Emili i la Isabel, perquè em contaren l'operació d'hèrnia que li feren l'any passat al ianqui que passava l'estiu amb ells i que estava obsessionat pels ordinadors.
- La il·luminació dels carrers era insuficient i al barri, els veïns volien protestar davant l'ajuntament, perquè l'edil d'urbanisme aprovara l'edicta pel qual se solucionaria el problema.
- L'alumnat de l'escola d'Arts i oficis celebra una festa d'etiqueta l'1 d'octubre. La inauguració de l'acte tindrà lloc al hall de l'edifici nou, que es troba a l'avinguda de l'Oest. L'esmòquing serà obligat per als xics.
- Ha volgut viure a l'illa d'Eivissa i la humitat de l'hivern li fa mal als ossos.
- L'intrèpid Carles va representar l'escena de Hamlet a l'òpera de París davant dels orfes de la guerra. Al final de la representació cantaren l'himne francès.
- L'advocada de la Irene portava l'informe al tribunal per defensar la italiana que havia causat l'accident davant de la immobiliària que es troba al costat de l'edifici d'hisenda.

LA PRIMERA CONJUGACIÓ: TEMPS SIMPLES

ACTIVITAT 8

- Ahir jo **trobí** els meus amics a l'eixida del cinema.
- Tots els dies nosaltres **sopem** a les nou en punt.
- Ells **treballaven** en una cafeteria tots els caps de setmana.
- L'any passat tu **vas plantar** rosers al jardí de ta casa.
- Vosaltres us **giteu** molt tard en època d'exàmens.
- Margarida **dibuixava** molt bé quan era jove.
- Els teus pares **canviaren** de ciutat a causa del treball de ta mare.
- Miquel i jo **vam esgarrar** tots els diaris del mes passat.
- Mentre Cristina i tu **tastàveu** el pastís de poma, Joan i Pere **tornaven** el motle a la veïna.

ACTIVITAT 9

- Si no tinguera el peu enguixat, jo t' **ajudaria** a netejar la bicicleta.
- Estudiant tan poc, (tu) mai no **aprovaràs** l'examen.
- Els alumnes **analitzaran** sintàcticament totes les oracions.
- Si tinguérem temps, nosaltres **ordenaríem** els llibres de la prestatgeria.
- Adela **arribarà** amb el tren de les huit.

ACTIVITAT 10

- No escolteu les notícies
- No cuides el teu teu germà menut
- No pentinem les nines
- No calfeu la llet
- No visite la nostra exposició

ACTIVITAT 11

- **Acosta't** a la paret!
- **Dineu** fora de casa!
- **Acaba** molt tard!
- **Mireu** per la finestra!
- **Signem** el document!

ACTIVITAT 12

- No **arranqueu** (vosaltres) els fulls del llibre.
- Nosaltres **cacem** guatles quan s'obri la veda.
- Jo **apaguí** les espelmes del pastís d'una sola vegada.
- Et **mareges** quan viatges amb avió?
- Si vosaltres **carregueu** tant la motxilla, es **trencarà**.

ELS PARLANTS

LLENGÜES MINORITÀRIES I LLENGÜES MINORITZADES

ACTIVITAT 1

1) c; 2) b; 3) a; 4) c; 5) b; 6) b; 7) a; 8) b.

ACTIVITAT 2

Hem considerat aquestes llengües en el país d'origen, és a dir, com a llengües constitutives; per la qual cosa, no hem tingut en compte que el francès, per exemple, és una llengua minoritzada a Canadà. Tampoc són llengües minoritzades ni minoritàries l'anglès, el francès, el xinès, l'italià, el grec, el suec i el castellà.

	Minoritària	Minoritzada
Occità	X	X
Gallec	X	X
Tibetà	X	X
Lapó	X	X
Albanés	X	
Guaraní	X	X
Bretó	X	X

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre la problemàtica de la minorització lingüística i que descobreixca que evitar aquest fet passa per una política lingüística adequada.

EL TALLER LITERARI

EL TEATRE

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexioni sobre el fet que el terme teatre té moltes accepcions i usos col·loquials, i que des del punt de vista literari i artístic, el teatre pot ser considerat des de dues perspectives: com a obra literària i com a espectacle.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a treballi el concepte d'escena, que implica l'entrada o eixida d'un o diversos personatges.

	Escena cinquena	Escena sisena
Noia	X	
Periodista		X
Laura		
Orestes		
Electra		
Laia		X

ACTIVITAT 3

a) El primer paràgraf, que apareix titulat com ESPAI ESCÈNIC, respon fonamentalment a una acotació escènica, tot i que entre les instruccions referides a l'espai escènic, apareixen intercalades algunes instruccions referides a l'actuació dels personatges: *"...senyor fiscal, el qual no pot evitar dirigir-s'hi com si fóra el mateix Perry Mason"*.

En el cas del segon paràgraf es tracta d'una acotació d'actuació. Una vegada comença el text teatral totes les indicacions que apareixen entre parèntesi i en cursiva responen també a acotacions d'actuació. També és així en el cas de l'últim paràgraf.

b) L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne faci servir el concepte d'acotació d'actuació amb la transformació d'un fragment de la novel·la *L'estirp de l'horror* en un text teatral. Així haurà de recuperar la informació que hi aparega a propòsit de com es presenten els personatges i donar-li forma tipogràfica i textual d'acotació teatral (entre parèntesi, lletra cursiva...).

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ JOANOT MARTORELL

QÜESTIONS: TEXT 1

L'objectiu d'aquesta qüestió és que els alumnes siguin capaços de situar històricament la novel·la en l'època en què ocorren els fets. Així doncs, alguns dels més destacables són: el setge de Rodes, la vida de Guillem de Varoic, la caiguda de Constantinoble en poder dels turcs, etc.

a) L'expressió significa entrar en batalla fins que un dels dos contrincants acabe mort.

b) – *Més cruel que lleó famejant.*

– *Falsificador i escampador de la sang reial.*

– *Desigual cavaller.*

– *Traïdor, falsificat en armes i en tot allò que en honor és.*

– *La vostra gran maldat.*

– *Tan vil i desordenada persona i traïdora.*

c) Les parts de la lletra de batalla són:

1ª fins a: *i us done poder de triar les armes.* En aquesta part insulta i provoca al cavaller Tirant i li proposa una batalla a ultrança.

2ª fins a: *...a tots aquells qui saber ho vulguen.* Insta l'enemic perquè li done resposta.

3ª Acomiadament. Data d'emissió.

QÜESTIONS: TEXT 2

a) Tirant arriba a l'imperi Grec i acudeix al palau. Només entrar veu Carmesina de qui s'enamora perdudament.

b) En el primer text es presenta el cavaller bregós, guerrer. En el segon es mostra la part amorosa del cavaller.

c) Es tracta de parelles d'enamorats cèlebres de la literatura antiga i medieval que es caracteritzen per les dificultats i infelicitats amatòries, o per les funestes conseqüències dels seus amors:

– Floris i Blanquesflors: dos joves predestinats a l'amor des del dia del seu naixement, però que es troben obligats a separar-se a causa de les seues oposades religions.

– Tisbe i Piramus: són dos joves amants de les *Metamorfosis d'Ovidi*, l'amor dels quals acaba tràgicament per les malvolences de les seues famílies.

– Dido i Enees: Dido és la reina de Cartago de l'Eneida de Virgili que se suïcida per Enees, indiferent a la seua passió.

– Tristany i Isolda: es veuen condemnats a un desastrat amor per haver begut per equivocació una màgica poció amorosa.

– Lancelot i Ginebra: l'adulteri de Ginebra, esposa del rei Artús, amb Lancelot arribarà a provocar la destrucció de tot el món artúric.

d) Es tracta de Roger de Flor.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ CONSUMIM PER CONSUMIR

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 8

MIRA PER ON VAS!

■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MIGUEL INDURAIN

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana així com l'autonomia i iniciativa personal.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquest apartat són:

- a) Respectar les normes de circulació.
- b) Sensibilitzar els adolescents sobre els riscos de la circulació.
- c) Formar i crear actituds positives cap al fenomen del trànsit.
- d) Inculcar en l'alumnat el sentit de la responsabilitat, referit a la conducció de bicicletes i ciclomotors.

■ ACCIDENTS DE TRÀNSIT: UN PROBLEMA DE SALUT, ESPECIALMENT EN ELS JOVES

ACTIVITAT 1

	V	F
No hi ha cap tipus de relació entre l'accidentalitat i l'edat del conductor		x
Els accidents són la primera causa de mort per a la població entre els 15 i els 34 anys	x	
L'ús de l'alcohol, fàrmacs i drogues és positiu per a evitar els accidents		x
La falta d'atenció quan es condueix i la recerca de risc són causa d'accidents	x	
No s'ha posat límit a l'ús de l'automòbil i la conseqüència en són ciutats sorolloses i contaminades	x	
Segons les dades de la U. E. , vianants i ciclistes són els menors grups de risc quan es parla d'accidents de trànsit.		x
Els accidents representen un important problema de salut, ja que són la causa tant de mort com de greus lesions	x	
Els accidents suposen un mínim impacte econòmic per a la societat		x
La major part de les persones que cada any queden paraplègiques són menors de 35 anys	x	
La primera causa de lesió medul·lar i d'incapacitat laboral entre els joves són els accidents de trànsit	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- *El ràpid creixement del parc de vehicles, ¿ha ocasionat un gran augment d'accidents de trànsit* o pel contrari tot estava controlat i açò no ha suposat cap canvi?
- *Les característiques dels conductors i les seues condicions a l'hora de conduir, ¿influeixen en els accidents* o l'únic important és dur un bon vehicle?
- Les autoritats corresponents, ¿són les que s'han de preocupar pels accidents de trànsit o **tots hem de fer un esforç per millorar la situació?**

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és identificar les principals causes d'accidentalitat, sobretot les relatives al grup de risc de dotze a setze anys. També cal reconèixer la necessitat de complir les normes de circulació per a poder prevenir els accidents de trànsit i la necessitat de conèixer les normes i instruccions de socorrisme i primers auxilis.

Si trien la tercera opció seria interessant que estudiaren la interacció entre activitats econòmiques i xarxes viàries o l'urbanisme actual i els problemes de trànsit o el consum energètic dels vehicles.

ACTIVITAT 5

Resposta oberta.

Els objectius d'aquesta activitat són:

- que l'alumnat aplique en la redacció d'un text les característiques del text argumentatiu que ja ha estudiat,
- que exercite la recerca a internet de pàgines oficials, com la de la Direcció general de trànsit per aconseguir informació sobre el nou carnet per punts,
- que reflexione sobre les normes de circulació, els perills que comporta la seua omissió i les conseqüències que pot tindre l'incompliment de la norma.

LES PARAULES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Ampliar el vocabulari sobre la ciutat i els seus elements.
- Diferenciar en les paraules homònimes entre homòfones i homògrafes.

LA CIUTAT

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. El professor/a decidirà quants alumnes hauran de fer oralment l'exercici, i els proposarà que cadascú faça un itinerari diferent.

ACTIVITAT 2

Fanal (amb llum, sense llum), vorera (més alta), bústia (amb boca, sense boca), llamborda (una de més), (hotel, banc), comissaria (amb agent, sense agent), campanar (amb campana, sense campana), albelló (diferents forats).

ACTIVITAT 3

Afores, vorera, baixades, pujades, hotel, convent, gual, il·luminació, cruïlla, ambaixada.

ACTIVITAT 4

Auditori, llamborda, districte, periòdic, barri, tramvia, taxi, museu, vorera, túnel.

ACTIVITAT 5

Els alumnes escriuran paraules del vocabulari per assolir els coneixements adquirits i el professor/a podrà afegir-ne d'altres que considere necessàries.

ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: districte, atzucac, calçada, asil, raval, adrogueria, rodalies, cantó, albelló, seu, hospital.

A	L	B	A	O	U	N	O	L	I	A	F
A	D	I	S	T	R	I	C	T	E	D	S
F	A	V	I	O	O	R	S	I	E	R	L
R	D	U	L	S	D	A	L	E	S	O	C
A	T	Z	U	C	A	C	O	O	R	G	X
V	A	D	O	R	L	•	L	T	S	U	S
A	I	A	L	G	I	L	U	N	N	E	D
L	I	A	E	T	E	F	A	A	U	R	S
M	A	L	V	B	S	E	S	C	T	I	E
N	C	A	L	Ç	A	D	A	C	A	A	P
A	L	A	H	O	S	P	I	T	A	L	•

Redolí:

Al bou no li fas favor
si el dus a l'escorxador.

ACTIVITAT 7

- la pols: brutícia
- coure: metall
- el pols: batec del cor
- coure: preparar els aliments per mitjà del foc.
- set: en tennis, sèrie de jocs.
- set: desig de beure

ACTIVITAT 8

Resposta lliure. El significat de les paraules és:

- el clau: peça de ferro amb cap i punta que serveix per a fixar dues peces / la clau: instrument per obrir i tancar panys de portes.
- té: tercera persona del singular del present d'indicatiu del verb tenir / te: infusió d'herbes
- fals: contrari de cert / falç: instrument per a segar.
- son: possessiu àton de tercera persona del singular / son: ganes de dormir
- el llum: aparell d'il·luminació / la llum: claredat
- mèu: veu del gat / meu: possessiu de primera persona singular
- sec: manca d'humitat / cec: privat del sentit de la vista
- véns: segona persona del singular del present d'indicatiu del verb vendre / vens: segona persona del singular del present d'indicatiu del verb vendre.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: ARGUMENTAR II

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura argumentativa.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne consolide els conceptes treballats en la unitat anterior referents a l'estructura argumentativa: la tesi i els arguments.

- a) La tesi del text gira al voltant de la idea que als xics els costa més expressar els sentiments que no a les xiques.
- b) L'argument d'autoritat es troba en el fet que la tesi és denunciada pel director del *Taller de teatro*, professional acostumat a treballar amb xics i xiques i amb autoritat en la matèria.
- L'argument de qualitat es troba en el fet que la tesi no respon a un fet aïllat que li ocòrriga només a un director de teatre, sinó que també succeeix, per exemple, als centres d'ensenyament del Regne Unit.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre el fet que argumentar també vol dir persuadir i que com a conseqüència el text argumentatiu utilitza els recursos retòrics per intentar atraure l'atenció del receptor. Aquest fet s'exemplifica en l'activitat a partir de quatre recursos que apareixen en el text *Els xics no ploreu*.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne treballi el fet que l'argumentació consisteix, en realitat, en la realització d'una batalla d'arguments entre dos o diversos interlocutors.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Utilitzar correctament el guionet en els números i les paraules compostes.
- Utilitzar els temps simples dels verbs de la segona conjugació.

EL GUIONET

ACTIVITAT 1

- Amb guionet: compta-revolucions, cua-roja, escura-xemeneies, gira-sol, para-xocs.
- Sense guionet: cobrellit, eixugamans, tallafocs, furgadents parallamps, trencagel.
- Posarem guionet quan en el compost de verb + *substantiu* o *nom* + *adjectiu*, la primera paraula acabe en vocal i la segona paraula comence per X, R o S . Xeresa.

ACTIVITAT 2

Besavi, sud-africà, despús-demà, ziga-zaga, arximilionari, vicerector, trencaclosques, serbocroat, best-seller, xano-xano, indoxinés, no-res, guardabosc, coliflor, la Vilajoiosa, corre-cuita, comptagotes, no-agressió, gori-gori, pseudoderivat, mà-llarg, ex-libris, jet-set, fru-fru, pitblanc, primmirat, somiatruïtes, físicoquímic, malnom, esclata-sangs.

ACTIVITAT 3

- 13 euros: tretze
- 579 llits: cinc-cents setanta-nou
- 2.468 maduixes: dues mil quatre-centes seixanta-huit
- 56.724 quadres: cinquanta-sis mil set-cents vint-i-quatre
- 318.976 agendes: tres-cents diuit mil nou-centes setanta-sis
- 2.685.242 cadires: dos milions sis-centes huitanta-cinc mil dues-centes quaranta-dues
- 47.845.937 arbres: quaranta-set milions huit-cents quaranta-cinc mil nou-centes trenta-set
- 62é: seixanta-dosé
- 47ena: quaranta-setena
- 38/95 (masculí): trenta-huit noranta-cinquens
- 26/57 (femení): vint-i-sis cinquanta-setenes

ACTIVITAT 4

Abans-d'ahir, Bum-bum, Busca-raons, Cardiovascular, Escurabutxaques, Exministre, Labiodental, Mata-segells, Muntacàrregues, No-intervenció, Nyam-nyam, Para-sol, Penja-robes, Penya-segat, Picaplets, Pocavergonya, Presocràtic, Sordmut, Subaltern, Xip-xap.

ACTIVITAT 5

Dir-te	menjar-nos	beure's	porta'm	cull-me
Llegir-vos	recita'm	penja'ls	conéixer-vos	estimar-nos
Canteu-me	escriu-li	tasta'l	convida'ns	examina't

LA SEGONA CONJUGACIÓ: TEMPS SIMPLES

ACTIVITAT 7

- Els seus pares no li **permeten** anar a l'excursió.
- Els cuiners **batien** els ous per fer la truita.
- Vosaltres **cometéreu** una injustícia amb aquell xic.
- Si nosaltres no **temérem/-éssem** el càstig, **cometríem** alguna malifeta.
- **Prem** el botó si vols que t'òbriguin la porta!
- Els ministres **debatran** demà els canvis del programa educatiu.
- És necessari que la televisió **emeta** més programes culturals.

ACTIVITAT 8

- L'uròleg m'ha recomanat que **bega** dos litres d'aigua al dia.
- Nosaltres **caem/caiem** molt bé a tot el món.
- Els alumnes **comprengueren** ràpidament les explicacions de la professora.
- Joan i Carme **nasqueren** el mateix dia.
- Jo **conec** tots els veïns de la meua escala.
- Mentre Artur **movia** la prestatgeria, vosaltres **resolíeu** el problema de l'espai.
- No us **meresqueu** el regal que us han fet.
- Jo **crec** que la meua amiga **escriurà** un bon article en el diari.

ACTIVITAT 9

Infinitiu	Persones	Present indicatiu	Present subjuntiu	Imperatiu
CLOURE MOURE OFENDRE CRÉIXER VIURE COMPLAURE	Jo Tu Ell/ella Nosaltres Vosaltres Ells/elles	Cloc Mous Ofèn Creixem Viviu Complauen	cloga mogues ofenga cresquem visqueu complaguen	_____ Mou Ofenga Cresquem Visqueu complaguen

Infinitiu	Persones	Imperfet d'indicatiu	Perfet simple	Futur
CAURE VEURE PLOURE PERMETRE SUSPENDRE MOLDRE	Jo Tu Ell/a Nosaltres Vosaltres Ells/es	Queia Veies Plovia Permetiem Suspenieu Molien	Caigui Veres Plogué Permetérem Suspenguéreu molgueren	Cauré Veuràs Plourà Permetrem Suspendreu Moldran

ACTIVITAT 10

- Mentre ma mare **coïa** l'arròs, el meu germà **duia** els plats a taula.
- Nosaltres **pertanyem** al grup de socorristes de la nostra ciutat.
- No **córregues** tant, que arribem a hora.
- Vosaltres **molguéreu** tot el sucre per al pastís i ara no en **tenim** per al café.
- Jo **debatria** en favor teu, si em donares més arguments.
- Ens va dir que **seguérem** al fons de la sala, mentre **refeia** el seu discurs.
- Les televisions autonòmiques **retransmetran** el partit de futbol a la mateixa hora.

ELS PARLANTS

■ LES LLENGÜES OFICIALS DE LA COMUNITAT

ACTIVITAT 1

1) c; 2) a; 3) b; 4) a; 5) a; 6) a; 7) resposta oberta; 8) resposta oberta.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre la importància que té per a una llengua una legislació adequada. Així també es podrà comprovar si han assimilat els aspectes de la nostra actual Llei d'ús i ensenyament del valencià treballats en el text.

EL TALLER LITERARI

■ LA TELEVISIÓ

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a pose atenció sobre el mitjà de comunicació de masses més present en la seua vida quotidiana: la televisió. Així, els proposem que reflexionen sobre aspectes com la qualitat dels programes televisius, el paper que juga l'espectador, la importància de l'audiència...

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre les quatre finalitats bàsiques dels programes televisius: entretenir, formar, informar i persuadir. Aquesta reflexió els portarà a poder traure algunes conclusions com per exemple el fet que la immensa majoria de programes de màxima audiència no pretenen formar sinó simplement entretenir.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a se n'adone que el cinema i la televisió, tot i ser dos mitjans de comunicació audiovisuals, presenten notables diferències que condicionen el producte final.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre el fet que la televisió, tot i tractar-se d'un producte de fàcil i còmoda recepció, amaga una gran complexitat que el determina, com ara el finançament – per això hi ha tanta publicitat– la franja horària d'emissió, la selecció d'una determinada programació, etc.

ACTIVITAT 5

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a observe el fet que les cadenes televisives necessiten d'un suport publicitari adequat com són els logotips o els símbols visuals que les identifiquen. Aquestes tècniques publicitàries cal situar-les en el marc de l'actual importància dels índexs d'audiència.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ LA POESIA: JOAN TIMONEDA

QÜESTIONS

- a) El tema de tots dos poemes és l'expressió de l'amor cap a la dona estimada. En el primer text l'emissor expressa la gentilesa de l'amada i es disculpa per si a causa de l'amor comet alguna bogeria. En el text 2 l'autor demana la compassió de l'amada pel fet d'haver estat ferit d'amor.
- b) Per tractar-se de versos d'origen popular aquestos presenten el metre del romanç, és a dir, es tracta d'heptasil·labs que acaben en paraula aguda o plana.

ACTIVITAT 1

El caràcter popular del recull *Flor d'enamorats*, implica que aquestos poemes, procedents de la lírica popular, estaven adreçats a un públic majoritari. Per aquesta raó d'entre les funcions que se li atorguen a la televisió, aquestos textos compartrien sobretot la d'entretindre i la de persuadir atés el seu caràcter literari.

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

■ LA SEGURETAT A LES CARRETERES D'EUROPA ■

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

UNITAT 9

SEGONS LA FESTA... AIXÍ ÉS LA MENJA!

UNA CAUSA, UN PERSONATGE: CARME RUSCALLEDA

Es desenvolupa amb aquest apartat les competències social i ciutadana, cultural i artística, així com el coneixement i interacció amb el món físic.

ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

ELS MISSATGES

Els objectius bàsics d'aquest apartat són:

- a) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i contribuir activament a la seua conservació i millora.
- b) Conèixer i analitzar el medi social en què l'alumne i l'alumna es troben immersos.
- c) Desenvolupar el gust per les tradicions.
- d) Motivar l'alumnat a la investigació de la seua cultura.
- e) Gaudir de la festa amb una participació activa.

SEGONS LA FESTA... AIXÍ ÉS LA MENJA!

ACTIVITAT 1

	V	F
És típic menjar bunyols en la festa de Sant Josep		x
Els dolços de Sant Donís commemoren l'entrada de Jaume I a València	x	
En 1438 l'autoritat potencià l'ús i abús de piules i tronadors a València		x
En la festa de Sant Donís les piules i els tronadors no són de pólvora, sinó de massapà	x	
Els fundadors de Castelló es van fer les gaiates per a poder creuar fangs i bassals	x	
El tercer diumenge de quaresma les gents de Castelló peregrinen al pujol de la Magdalena		x
"Bajoca" és el nom que es dona a Alcoi als pebrots plens d'arròs	x	
A les festes d'Alcoi triomfen els moros		x
Els melons d'Alger es mengen com a postres de l'olleta de músic alcoiana	x	
Els secrets que té l'arròs en crosta d'Elx són un misteri	x	

ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

ACTIVITAT 3

- *La mocaorà és un regal que li fa l'enamorat a la seua estimada el 9 d'octubre*, o pel contrari ací no tenim dia dels enamorats?
- *La victòria dels cristians on morí Al-Azraq, és commemorada el dia de Sant Jordi* o el dia de la Festa d'Elx?
- L'arròs és un ingredient exclusiu de la paella, o *és un producte que apareix en moltíssims plats populars*?

ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

Si l'alumnat tria l'opció 2, podrà aprofundir en qüestions com les següents:

- L'origen i el significat de la festa
- El calendari (quan se celebra)
- Desenvolupament de la festa (actes que es realitzen cada dia)
- La vestimenta tradicional (parlar de totes les peces de roba que utilitzen tant els hòmens com les dones, dir de quin segle són, etc.)
- La música festera (el pasdoble típic, etc.)
- El menjar tradicional (elaborar receptes, tot incloent-hi els dolços i les begudes)
- Els llocs on transcorre la festa (parts del poble, i també si té incidència en els altres pobles de la comarca)
- Quines altres activitats es desenvolupen al voltant de la festa: fires, processons, romeries, representacions teatrals, danses, desfilades, misses, parlaments, focs artificials, etc.
- Com s'organitzen les activitats festeres (si hi ha Comissió Festera, Junta Central de Festes, casals, etc.)

Cal que recorreguen a totes les fonts d'informació possibles:

- Cartes o sol·licituds d'informació a les institucions.
- Materials de consulta que podran trobar a les biblioteques.
- Textos orals que facen referència a la festa com: cançons, dites, refranys, etc, i textos escrits com cartells, programes de festes, revistes, etc.
- Entrevistes a pares, iaïos, veïns, personalitats que tinguen relació amb la festa, etc.
- Internet.

L'activitat també es podrà realitzar en grups.

LES PARAULES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Ampliar el vocabulari dels jocs de la nostra cultura popular.
- Conèixer les característiques per construir oracions semànticament correctes.

JOCS POPULARS

ACTIVITAT 1

Resposta oberta. L'alumne/a farà una redacció explicant un joc i després el/la professor/a posarà en comú els diferents jocs, i farà una tria d'aquells que considere més interessants. A més de considerar l'exercici com una activitat de redacció, també cal veure el seu vessant lúdic.

ACTIVITAT 2

- Bolígraf – penjat
- Cartes – cinquet, truc, brisca
- Tauler – parxís, escacs, dames
- Daus – parxís
- Fitxes – parxís, dòmino, escacs, dames
- Pilota – raspall
- Tella – sambori

ACTIVITAT 3

Cartes, daus, gobelet, brisca, birles, pilota, baldufa, raspall.

ACTIVITAT 4

Joc de bales, truc, petanca, escacs, jeroglífic, galotxa, dòmino.

ACTIVITAT 5

- Donar joc – facilitar la participació dels altres jugadors.
- fer el doble joc – fer el joc alhora a contraris.
- fer joc – adaptar-se una cosa amb una altra, combinar-s'hi harmònicament.
- joc de paraules – jugar amb un mot de doble sentit o amb dos mots homòfons per aconseguir un efecte divertit o enginyós.
- joc de rodes – conjunt de les rodes d'un mateix eix d'un vehicle.
- jocs d'aigua – moviments diversos i variats de raigs d'aigua en un brollador.
- jocs electrònics – sèrie de jocs i entreteniments de molt diversa mena que basen el seu funcionament en dispositius electrònics.
- jocs florals – certamen literari per a premiar les més altes virtuts poètiques.
- posar en joc – posar en acció la pilota per iniciar un partit o reprendre'l.
- tancar el joc – en el dòmino, posar les fitxes de manera que no es puga acabar el joc.

ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: birles, escacs, brisca, trencaclosques, granera, tella, encreuat, trinquet, dames, sambori, galotxa, punyet, baldufa, parxís.

A	C	S	I	R	B	S	B	I	R	L	E	S	O
C	P	D	E	T	E	S	C	A	C	S	I	T	A
I	R	A	E	V	I	N	G	G	L	U	D	A	A
L	M	M	O	N	S	V	A	I	N	D	C	P	E
T	R	E	N	C	A	C	L	O	S	Q	U	E	S
R	R	S	B	A	M	L	O	T	L	A	R	F	P
I	E	R	B	A	B	L	T	L	E	S	A	R	A
N	H	A	N	D	O	E	X	L	I	Y	L	I	G
Q	A	R	M	E	R	I	A	X	A	P	N	R	E
U	N	D	R	E	I	B	R	E	D	E	L	U	L
E	A	A	R	E	N	A	R	G	N	Ç	A	R	P
T	E	L	L	A	P	T	A	U	E	R	C	N	E

Endevinalla:

Sóc petita i revinguda.

Al món vinc per ballar.

Per ballar han de lligar-me,
i aprendre bé de llançar.

(La baldufa)

RELACIONS SEMÀNTIQUES ENTRE ORACIONS

ACTIVITAT 7

- Al meu cosí li agrada escoltar la ràdio amb els bolets.
- El peix va comprar dos quilos de pomes.
- He anat al circ per buscar informació sobre la Revolució Industrial.
- He escoltat un llibre al reproductor de discos compactes.
- L'edifici tenia tres fills.
- La meua cosina s'ha capbussat al cim de la muntanya.

L'alumnat haurà d'explicar el perquè de les incoherències semàntiques que tenen lloc en les oracions.

ACTIVITAT 8

- Em vaig marejar quan vaig pujar al Dragon Kan – He anat a Port Aventura.
- Empar ha rebut el premi Ciutat d'Alzira per la seua novel·la – Empar ha escrit una novel·la.
- A la meua veïna li ha eixit la "grossa" de Nadal – La meua veïna ha comprat loteria de Nadal.
- Aleix ha exposat els seus quadres a l'exposició de la galeria del centre comercial – Aleix és pintor.
- L'edifici estava totalment calcinat – Hi ha hagut un incendi a l'edifici.
- Al meu fill ja li ha baixat la febre – El meu fill estava malalt.
- ¡He aprovat el carnet de conduir! – Tinc més de divuit anys.
- Tenia tota la camisa tacada de sang – Tenia una ferida.
- He comprat tota la discografia dels Beatles – M'agraden molt els Beatles.
- Vaig arribar a casa completament xop – Plovia moltíssim.

Aquestes pressuposicions són exemples, però els/les alumnes en poden trobar de noves.

LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

■ FINALITAT: INSTRUIR

L'objectiu d'aquest apartat és l'estudi de l'estructura *instructiva*.

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne se n'adone que els textos instructius són habituals en la nostra vida quotidiana (prospectes de medicines, instruccions per engegar qualsevol aparell...); i que tots en construïm quan aconsellem, ordenem o donem alguna instrucció.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne identifique les característiques dels textos instructius a partir del text proposat, la recepta de cuina *sopa de peix*:

- a) Estructura enumerativa o dividida en les fases d'un procés. Tot i que en la recepta de cuina les fases en l'elaboració de la sopa de peix no apareixen marcades tipogràficament ni textualment, existeixen expressions que assenyalen el procés, des de l'inici: "*Poseu una olla al foc...*", "*Mentre l'olla es va escalfant...*", fins a la fi "*Finalment tireu...*"
- b) Predomini de verbs en imperatiu o altres formes verbals d'instrucció: *poseu, afegiu-hi, peieu, tal·leu-la, fregiu-la...*; perífrasi d'obligació impersonal: *cal treure-li la panxa i rentar-la*.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne reflexione sobre l'estructura treballada amb la creació d'un text instructiu a partir de la situació comunicativa que els oferim.

LES EINES

En aquest apartat els objectius que es persegueixen són:

- Puntuar correctament un text.
- Utilitzar correctament les majúscules.
- Conèixer el paradigma verbal dels temps simples de la tercera conjugació.
- Utilitzar correctament les perífrasis verbals d'obligació i probabilitat.

ELS SIGNES DE PUNTUACIÓ. L'ÚS DE LES MAJÚSCULES

ACTIVITAT 1

(...) La senyora Rius era de les d'estirar més el braç que la màniga. Sempre anava vestida amb la mateixa roba: elegant i cara, però vella i antiga, d'una altra època, de l'època en què la senyora Rius devia tenir molts diners. La senyora Rius es passejava pel carrer amb aires de grandesa, amb el cap altiu i l'esquena dreta. (...) Quan anava a comprar al colmado encarregava sempre només allò que necessitava per sopar aquell vespre, un parell d'ous, un tomaquet, una taronja...

ACTIVITAT 2

Expectant, la Sofia; molt segura, la Neli, assegudes a la granja «El bon suís», on hom establí els principis de la felicitat universal.

- Has d'estar segura de tu mateixa. Res de fer la ploramiques, ni de suplicar, ni d'estar trista. Has de ser l'animació en persona. Canta en veu baixa quan sigues a la cuina (quan hi haja en Claudi, reina, no t'esforces quan estigues sola). Que et veja sovint sobre d'uns papers fent números, i fins i tot demana-li consell amb una gran naturalitat. «Portem això amb elegància, estimat», o com siga que li dius quan esteu sols. I, sobretot, apunta't a un curs. Demana-li els diners. Un curset de... Què saps fer tu, preciosa?
- Res. No sé fer res, jo.
- Escriptura a màquina?
- Sí. I amb l'ordinador i tot. Li passe coses a ell, quan m'ho demana. Sempre ha dit que ho faig millor que una secretària professional...
- Ho veus? Doncs un curset de secretariat. Ostres, saps que en sé d'un, jo? Preparen per l'administració pública! Ostres, i quina bona idea! Si t'ho pregunta (eh? si t'ho pregunta, si no, no), li dius els plans que tens. Que aniràs escassa de peles. I que vols el pis, que te l'has guanyat a força de netejar-lo. I, sempre, allò de fer les coses amb dignitat.

ACTIVITAT 3

Pere Calders i Rossinyol va néixer el 29 de setembre de 1912 a Barcelona. Als dotze anys va ingressar a l'Escola Superior de Belles Arts, on cursà estudis de dibuix i pintura. Als vint anys va entrar a formar part de la redacció del "Diari Mercantil". La derrota en la Guerra Civil va suposar el camí de l'exili. Després de la seua estada a França, va travessar l'Atlàntic i es va instal·lar a Mèxic. Quan retornà a Catalunya, Calders reprengué el contacte amb el seu públic amb *Cròniques de la veritat oculta*, premi Víctor Català. Les històries d'aquest llibre ens recorden Poe i a voltes Kafka i fins i tot en algun cas el refinament intel·lectual de Borges.

LA TERCERA CONJUGACIÓ: TEMPS SIMPLES

ACTIVITAT 4

- Aquesta universitat **oferix/eix** diverses especialitats de filologia.
- Els protagonistes de la història **descobriren** molt fàcilment qui era l'assassí.
- Li he dit a ton pare que **dividisca/esca** el pastís en cinc parts iguals.
- Els meus iaïos **patien** molt quan ens anàvem amb el cotxe de viatge.
- **Servix/eix** (tu) els cafés a eixes dones de la taula gran.
- El carter no **repartirà** les cartes demà perquè és festa local.
- Encara que **m'isquera/és** la grossa de Nadal, **seguiria** treballant com sempre.
- Els alumnes **imprimixen/eixen** la revista de l'institut en el taller de premsa.
- Tot el públic **aplaudí** durant més de cinc minuts l'actuació del tenor.

ACTIVITAT 5

- Els llauradors **cullen** les taronges a la tardor.
- Si no fumares tant, **tossiries** menys.
- **Cus-te** els botons de la jaqueta abans d'anar-te'n.
- M'han recomanat que **l'lija/llegisca/esca** El nom de la rosa d'Umberto Ecco.
- Mentre el pare **fregia** el peix, la mare **afegia** el formatge a l'amanida.
- La teua germana et **renyirà** si **tinys/tenyixes/eixes** els seus pantalons preferits.
- **Engoliu-vos** el berenar ràpidament mentre jo em dutxe i em **vist/vestisc/esc**.

ACTIVITAT 6

Infinitiu	Persones	Pres. ind.	Imperf. ind	Perfet simple	Futur imperfet	Pres. subj.
CONDUIR	Jo	Conduisc/esc	Conduïa	conduí	conduiré	Conduïska/esca
OBEIR	Tu	Obeïxes/eixes	Obeïes	obeïres	obeiràs	Obeïskues/esques
TRADUIR	Ell	Traduïx/eix	Traduïa	Traduí	Traduirà	Traduïska/esca
SUCCEIR	Nos.	Succeïm	Succeïem	Succeïrem	Succeïrem	Succeïm
PRODUIR	Vos.	Produïu	Produïeu	produïreu	produïreu	Produïu
PROVEIR	Ells	Proveïxen/eixen	Proveïen	proveïren	proveïran	Proveïsqen/esquen

■ LES PERÍFRASIS VERBALS

ACTIVITAT 7

- Els hauràs de dir / Caldrà que els digues que no poden anar a l'excursió.
- Cal confirmar / S'ha de confirmar l'assistència al curset de la setmana pròxima.
- Quan arribes has de telefonar / cal que telefones els teus pares.
- El metge m'ha dit que he de fer / cal que faci rehabilitació per al genoll.
- No cal dir / s'ha de dir mentides.
- Era necessari que anares ahir al cinema?

ACTIVITAT 8

- Cal / és necessari que vinga la teua germana a la reunió.
- Heu d'alçar-vos / Cal que us alceu ja si no voleu arribar tard a classe.
- No es trobava bé, devia tindre un poc de febre.
- Degueren morir moltes persones en el terratrèmol.
- Hauria d'anar / Caldria que anara a la revisió anual de l'oftalmòleg.
- Cal pagar els rebuts abans del deu de cada mes.
- Eixe xic que ve amb Francesc deu ser el seu cosí de França.
- Cal fer-se donant, ja que es necessita molta sang.
- Per poder endur-te un llibre de la biblioteca t'has de fer / cal que et facis el carnet de soci.
- Devien ser les dues de la matinada quan arribà a casa.

ELS PARLANTS

■ ARA PARLEM NOSALTRES

L'objectiu d'aquest apartat és que a mode de cloenda els/les alumnes repassen els conceptes treballats en les unitats anteriors, i amb aquesta finalitat proposem que cada grup constrüisca una qüestió corresponent a una unitat de les huit treballades per poder elaborar entre tots els grups un test resum.

EL TALLER LITERARI

■ LA PUBLICITAT

ACTIVITAT 1

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre la importància de la publicitat en l'actual societat de consum. Així contribuïrem a educar-los com a consumidors ja que plantejem aspectes com l'absència de relació necessària entre un bon espot publicitari i un bon producte, la informació subliminar, la inèrcia del consumidor/a a l'hora de comprar productes en el fons innecessaris que els publicistes li han sabut vendre bé.

ACTIVITAT 2

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne conega i practique el concepte de *story board*.

ACTIVITAT 3

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a elabore un eslògan i se n'adone que si tenim en compte que la publicitat és l'art de persuadir, l'eslògan, amb una frase breu i contundent, haurà de contenir una gran quantitat d'elements persuasius perquè el consumidor pugui retenir en la memòria el nom d'allò que anuncia.

ACTIVITAT 4

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a siga capaç de reconèixer en spots publicitaris concrets el fet que en la publicitat intervenen aspectes tan importants com la veu en off, la música, o la imatge, i que aquests elements formen part de la intenció de convèncer, finalitat que persegueix qualsevol text publicitari. Caldrà que observen com aquests elements persuasius canviaran segons el públic a qui vaja adreçat el producte.

LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

■ LA NARRATIVA: PERE JOAN PORCAR I LLUÍS GALIANA ■

QÜESTIONS TEXT 1

El contingut del text fa referència al part d'un xiquet amb deformacions físiques. D'altra banda, l'objectiu de normativitzar el text és que els alumnes se'n adonen de la importància de la normativització en tot procés de normalització.

QÜESTIONS TEXT 2

- a) L'objectiu d'aquesta qüestió és que, en corregir el text d'acord amb les normes de Castelló, l'alumne prenga consciència de la millora de la seua competència ortogràfica al llarg del curs.
- b) – Passar-se'n de la ratlla: ser exagerat.
- No deixar viure ni aturar: produir desassossec.
 - Perdre la japeta: perdre el control.
 - Emportar-se a la grupa: endur-se algú per la força.
 - Ofegar-se en poqueta aigua: angoixar-se per no res.
 - Partir un cabell pel mig: aconseguir quelcom difícil.
 - Tocar coure i tindre bon pessebre: gaudir de bona posició econòmica.
 - Ballar en l'ull: agradar.
 - donar servell d'ase: enamorar fortament.
 - Tocar un fil de roba: mostrar pretensions amoroses.
 - Deixar mocada: frustrar les expectatives.
 - Eli-eli: aproximadament.
 - A peu ferm: de forma decidida.
 - A hora horada: tard.
 - Portar la corda arrastrant: estar preocupat pel desenllaç d'un assumpte.
 - Pegar de cap per les parets: perdre el control.
 - manejar els bàrtuls: controlar la situació.
 - Estar en lo rostit: estar en una situació compromesa.
 - No saber de la missa la meitat: no assabentar-se bé de les coses.
 - Traure de rama: resoldre assumptes.
 - Quedar el rabo per desolar: quedar el més important per resoldre.

ACTIVATAT 1

Resposta oberta.

ACTIVATAT 2

Resposta oberta.

EL BLOC D'ANNA I XAVI

■ MENJAR-SE UN BON ARRÒS

PROPOSTES PER A HUI

Resposta oberta.

